

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-34, 31-35 in 31-36 — Izbaja vsak dan opoldne — Mesecni naročnina 11.— Br.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANORačuni pri pošto čekovnem zavodu:
Ljubljana Stev. 10-351CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Lapidaren odgovor Duceja Anglosasom

V imenu italijanskega naroda je Duce sporočil: „Ne bomo popustili, dokler bomo mogli držati v pesti kako orožje“

Rim, 1. febr. s. Ob 20. letnici Milice je Duce pregledal v nekem kraju srednje Italije zastavo oborožene straže Revolucije. Postrojene legionarske sile so sestojale iz treh bataljonov »Me« enega bataljona specialnih miličnih skupin, 4 predlegionarskih bataljonov, 2 bataljona univerzitetne Milice, enega bataljona protikomunistične Milice, enega bataljona mornariške milice in mladih fašistov-prostovoljcev ter enega bataljona kolesarjev. Poleg veteranov iz več vojen so bili najmlajši, novi odredi, ki se pripravljajo za vstop v borbo.

Duce je prišel ob 10. ob spremstvu tajnika Stranke in šefa glavnega stana Milice. Ob dojni borbi na katerih so se dvigale zastave trinaga pakta in znamenja Rima, so Duceja sprejeli kvadrumvirji maršala Italije De Bono, predsednik Senata in

Zbornice fašistov in korporacij. Člani Vlade in direktorij Stranke, šef Glavnega stana Oboroženih sil, poveljniki Kr. karabinjerjev in Kr. finančne straže, generalni podpoveljniki GILA, šef Glavnega stana Milice, poveljniki specialnih Milic, poveljniki področja legionarske Milice, predsednik združenja pehoblancev in vrhovni kaplan Milice.

Jeklena sila Milice

Z zastopniki oblasti je Duce stopil na naravni oder, s katerega se obvladuje obširna daljina, kjer je bilo 6000 legionarjev postrojenih v redu za manevriranje. Na oder je Duce povabil vojaške zastopnike Nemčije in Japonske, ki so se nahajali v skupini stasejev iz držav trojnega pakta. Bataljoni so po valovitem ozemlju

izvedli nagle manevre z napadom na grič ob ognju spremljevalnega orožja, nakar so odšli pred hiško poveljstva, kjer so se postrojili v ogromen četverkot, katerega bojnica oprema je blešala kakor jeklo. Na skrajnem koncu je vihrala trobojnica in znamenje Duceja.

Duce je stopil na poveljniško mesto in se je tako zopet prikazal vojakom. V železnem zastopstvu se je izražala vsa sila Milice: v njenih napadalnih bataljoni, v njenih neprekinjenih specialnih oddelkih, v njenem junaškem duhu, v njeni neporušljivi veri, ki izvira iz čistega srca ljudstva kajti Milica je najbolj viden izraz italijanskega naroda. Med nedavnimi zgledi je bila tista vdova nekega legionarja, ki je padel v Afriki in mati 16 letnega »legionarja«, ki je padel v Rusiji in ki je odkrila vso svojo gorečnost s pomembnimi besedami: Verujem v zmago kakor v zakrament!

Dokazi junaštva in požrtvovanja legionarjev

Blok oboroženih, ki so bili postrojeni pred Ducejem, je idealno zastopal 8200 v vojni padlih legionarjev, 12.356 ranjenih, 19 vojaških srebrih redov, 75 zlatih kolaj, 1497 srebrih kolaj, 3112 bronastih kolaj, 4844 križev za vojaško hrabrost, ki so tkali slavno zgodovino v prvih 20 letih Milice.

Proslava je bila resnobra značaja. Po ponovitvi pozdrava Duceju so vojaški dvignili visoko bodala in peli »Molitve legionarja pred bitko«. Kakor objuba razsežen religiozen in goreč zbor je napeljal dolino. Sledila je himna bataljonov »Me« ki se je s sveže mogočno in podvigajočo razlegala: »Zmaga vedno tisti, ki bolj veruje, ki dlje časa prenese trpljenje«. Neumirljiva gotovost je bila v ozračju. Himna »Glovinčica«, nemirljiva pesem 20 let, je kronala učinkovito petje v zboru.

Vesel dogodek v Kraljevi hiši

Cestitke Duceja

Rim, 2. febr. s. Danes ob 6.15 je Nj. Kr. Visokost Piemontska princesa rodila v kraljevi palači Kvirinala princeso, ki ji bo ime Beatrice. Vzvišena mati in novorojena princesa sta pri odličnem zdravju.

Duce, ki mu je minister Kraljeve hiše takoj sporočil srečen dogodek, je poslal vzvišenemu Vadarju in Vadarici in Piemontskemu princu in princesi izraz svoje zadovoljstva in veselja kakor tudi veselje fašistične Vlade in vsega naroda.

Minister Kraljeve hiše je obvestil o veseljem godoku tudi viteze reda Annunziata, predsednika Senata in Zbornice fašistov in korporacij, ministra državnega tajnika, in ostale državne visoke funkcionarje. Obveščeni so bili tudi prefekti in drugi zastopniki oblasti v pokrajini.

Duce je odredil opustitev disciplinskih kazni za pripadnike Oboroženih sil. Imenovan po imenu vzvišene novorojenke, se ustanovi v Rimu dem za matere in otroke. Predsedništvo ministrskega sveta je izplačalo za potrebni fond vsoto en milijon lir iz svojih fondov za podporno in dobrotno delo. Odrejeno je izobesenje zastav na javnih poslopih do 4. t. m.

Rim, 2. febr. s. Duce je poslal Nj. Vel. Kralju in Cesarju naslednjo brzojavko: »V imenu fašistične vlade in naroda Vas prosim, Veličanstvo, da blagovolite sprejeti skupno z vzvišeno Vlado gorečo voščila in čestitke ob najprejsem dogodku, ki ga italijanski narod nezdružljivo ganljivo radostjo. — Mussolini.«

Nj. kr. Vis. princu Piemontskemu, Rim. — Z velikim veseljem sem doznal o rojstvu princese. Tudi v imenu fašistične Vlade Vas prosim, Visokost, da blagovolite sprejeti skupno z vzvišeno Princoso gorečo voščila in čestitke, katerim se pridružuje v predanosti in ljubezni italijanski narod. — Mussolini.«

Tajnik Stranke v svetišču padlih

Rim, 1. febr. s. Ob 20. letnici ustanovitve oborožene straže Revolucije se je tajnik Stranke ob spremstvu nac. direktorja poklonil v svetišču padlih članov Milice. Potem ko je izročil pozdrav Črnih srajc borečim se legionarjem, je tajnik Stranke izročil šefu glavnega stana generalu Galbatiu 300.000 lir. Tolikšno vsoto bo Stranka vsako leto prispevala za skrbstvo Milice.

Duce predseduje seji odbora za oskrbo

Rim, 2. febr. s. Danes ob 17. uri je pod Ducejem predsedništvom medministrski vzporedni odbor za oskrbo, razdeljevanje in cene, nadaljeval svoje delo. Zborovanje je bilo ob 19.30 prekinjeno in se bo nadaljevalo v sredo od 3. do 18. ure.

Borba se bo nadaljevala do zmage

Zagreb, 2. febr. s. Zagrebški listi objavljajo na prvih straneh z velikim poudarkom govor, ki ga je imel Duce ob priliki 20. letnice Milice. Možate besede Duceja, podčrtava »Hrvatski Narod«, izpričujejo voljo vsega italijanskega naroda do nadaljevanja borbe do zmage. Hrvatski tisk se nadalje z velikim poudarkom objavlja poročilo o proslavi 20. letnice Milice v člankih o junaških dejanjih legionarjev.

Duce govori

Potem je nastopila tišina in Duce je govoril:

»Oficirji, podoficirji, legionarji!

Milica je nastala po odločitvi velikega sveta revolucionarnega skvadrista, proslavlja danes v ozračju, ki ji je svojstven, svojo prvo 20. letnico. To je ozračje čezla, borbe, odločitve, v katerem se končno izkažejo ljudje glede na to kar so in kar so vredni. Od leta 1923. do danes ste vi v tolikih bitkah, dokazali z žrtvijo in krvjo svojo najčistejšo ljubezen za Italijo in svojo popolno predanost Fašizmu. Tako ste zvesto izpolnjevali zavop.

Nikoli ni bilo boli resnično kakor v tej vojni obseznosti, katere lahko imenujemo nadčloveške. da odloča tisti, ki vztraja četrt ure dlje od sovražnika in da zadnja bitka prinese zmago.

Na sovražnik št. 1 se je boril samo proti nam in šele po 32 mesecih najtrše bitke je lahko zabeležil neki uspeh. Italijanski narod je sprejel z moško, rimsko mirnostjo o sovražnik zasedbi Libije, kajti neporušljivo prepričanje je v globini njegovega srca: Tja, kjer smo bili, kjer nas naši mrtvi čakajo, tja, kjer smo pustili močeno in neuničljive sledove naše civilizacije, tja se bomo zopet vrnili.

Nujen, kakor fizikalni gravitacijski zakon snovi, je zakon politične gravitacije narodov. 50 milijonov Italijanov je gravitiralo in bo gravitiralo proti Afriki, kajti oni imajo prav tako in morda še bolj kakor kateri koli drugi narod sakrasantno pravico do življenja.

Legionarji! Ob prvi 20. letnici odgovorjam spričo blazne zločinske javne dileme iz Casablanca, skupno z našimi tovariši Osi in trojnega pakta, da ne bomo nikoli odnehali, dokler bomo lahko držali v svoji pesti kako borbena orožje. Vi boste še naprej marširali v prvih črtah in boste vedno in povsod vsem za zgled. Vem, da ne hrepenite po drugem privilegiju.«

Goreče svacije Duceja

Pozdrav Duceju je kronal lapidarni nagovor.

Dva lovca sta se odtrgala od letalske skupine, ki je pozdravljala v imenu sinjega orožja, in sta kakor puščici zelo nizko preletela množico vojakov. Ko so legionarji dobili povelje za odmor, niso mogli več zadržati svojega navdušenja in navdse goreča manifestacija, ki je trajala več minut je zaključila vojni proslavljalni obred 20. letnice žrtve, poguma in slave.

Duce je ob bučanju neizpriljive manifestacije potem, ko so se mu zastopniki oblasti zopet poklonili, v spremstvu tajnika Stranke in šefa glavnega stana Milice zapustil kraj proslave.

Proslava dvajsetletnice ustanovitve Milice

Ducejev venec v svetišču padlih legionarjev — Pobožno romanje predstavnikov in ljudskih množic

Rim, 1. febr. s. Ob 20. letnici Milice je bila prva Ducejeva poklonitev, ki je dal položiti po šefu glavnega stana v svetišču legionarjev padlih v borbi, velik venec. Ves dan je bilo svetišče cilj udanih poklonitev s strani oblasti, političnih, vojaških in civilnih pravnikov, ki so položili venec cvetlic na votivno žaro. Poklonili so se v svetišču po direktoriju Stranke z ministrom tajnikom Stranke, šefom Glavnega stana, in tajnikom za vojsko na čelu, uradna zastopstva Senata in zbornice fašistov in korporacij, ministra za Italijansko Afriko in za korporacije, podtajnik v predsedništvu ministrskega sveta ki je izročil šefu glavnega stana vsoto 100.000 lir za kolegije otrok Črnih srajc, šef in podšef policije, guverner Rima, zastopnik Kr. karabinjerjev, predsedništvo narodnega združenja družin padlih v vojni, predsedništvo »UNICE«, zastopstva italijanske afriške policije, ki so darovala 25.000 in 10.000 lir za kolegije otrok Črnih srajc, poveljstvo narodnega združenja vojnih pobablancev, predsednik pokrajine in zastopstvo rimske Kvesture, poveljstvo skupine specialnih agentov javne varnosti, zastopstvo povratnikov iz Italijanske Vzhodne Afrike, ki je položilo cvetlice v imenu ujetih legionarjev, zastopstva vseh rodov orožja ter bojovniška združenja in številni šolarji. Od jutra do večera, je trajalo neprekinjeno ganljivo romanje v svetišču kot živa priča ljudstva za legionarje, ki so prostovoljno dali življenje za Italijo.

Tovariški pozdrav gasilcev

Rim, 1. febr. s. Ob 20. letnici Milice so poveljniki gasilcev v Italiji osebno tovariško pozdravili poveljnike Milice. V Rimu je preteklo Giombino, generalni direktor gasilske službe, ob spremstvu prefekta Messe in inž. Moscata, poveljnika I. zbora prostovoljnih gasilcev v Rimu, čestitki šefu glavnega stana Milice Galbatiu. Odred gasilcev prvega zbora iz Rima se je oborožen in v pohodni uniformi poklonil v svetišču Milice, kjer je položil lavorjev venec z rdečim trakom in napisom: Nacionalni zbor gasilcev Milice.

Dnevno povelje generala Galbati

Rim, 1. febr. s. Šef glavnega stana Milice je dal naslednje dnevno povelje: Legionarji! Pohvala, ki naj vam je po Duceju naalozitvi izrečen, je vsebovana v dogmatični izjavi: Še naprej boste marširali v prvih črtah in boste vedno in povsod vsem za zgled. Enzo Galbati.

Nova velika japonska pomorska zmaga

Američani so spet izgubili dve oklopnici in tri križarke

Tokio, 1. febr. s. Doznava se, da je bila na Koralskem morju silovita bitka med japonskimi letalskimi oddelki in letalskimi in pomorskimi sovražnimi oddelki. Po doslej dospelih vesteh so bile potopljene dve bojni ladji in tri sovražne križarke. Nadaljnja bojna ladja in križarka sta bili hudo poškodovani. Razen tega so bila sestreljena tri sovražna letala. Japonske izgube znašajo 7 letal, ki so se z vsem svojim bremenom eksplozivnega vrgla na sovražne cilje, in tri druga letala, ki se niso vrnila na oporišča.

Tokio, 1. febr. s. Agencija Domei doznava nadaljnje podrobnosti glede letalske pomorske bitke pred otokom Rennellom: Neutrudno japonsko letalsko izvidništvo, ki operira nad Salomonskimi otoki je bilo lepo nagradeno 29. januarja ko je kljub nizkim oblakom odkrilo vzhodno od Rennella močno sovražno pomorsko skupino, sestojajo iz treh bojnih ladij ter nekaj križark in rušilcev. Skupina je plula proti severovzhodu. Izvidniki so javili navzočnost sovražne eskadre najbližjemu japonskemu oporišču, s katerega so takoj nato odletela torpedna letala in bomniki.

Protj večeru tega dne, ko sovražna skupina očitno ni vedela, da je bila odkrita in je nadaljevala svojo pot, so japonska tor-

pedna letala nenadoma prodrla skozi oblake in napadla sovražne enice, ki so pričele z izredno hudim protiletalskim ongem. Poveljnik japonske letalske skupine, ki je izstrelil svoj torpedo, je bil hudo zadet, toda preden se je dvignil, je vrgel vse svoj tovor bomb na eno sovražno oklopnico. Po strašni eksploziji so takoj nato odkrile eksplozije torpedov, sprožili iz drugih letal. Gigantska ladja, ki ni mogla prenesti tako hudih številnih udarcev, se je razkosala in se potopila.

Med tem so ostala japonska torpedna letala napadla ostale ladje, skupine in zadela oklopnice ter križarke. Dve križarki sta se potopili, tedaj pa se je že toliko zmrčilo, da japonska letala niso mogla več nadaljevati svoje ofenzivne akcije.

Toda še pred zoro naslednjega dne so japonska letala začela zasledovati sovražnika in so ga dosegla severovzhodno od Rennella. Prestala sovražna mornarica se poslala v boj kakih 20 lovcov, katere so pa zapostili japonski lovci, torpedna letala pa so nadaljevala napade in zadela s torpedi dve sovražni bojni ladji, ki sta bili že prvi dan zadeti. Ena izmed oklopnice se je nagnila za 30 stopinj in se je prevrnila, drugi pa je uspelo, da se je oddaljila z velikim požarom na krovu. Zadeta je bila še nadaljnja križarka, ki se je tudi potopila.

Zmagoviti boji v Tunisu

število ujetnikov se je zvišalo na 800 — Hude sovražniške izgube letal in tankov

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil dne 2. februarja naslednje vojne poročilo št. 983.

Ojačena akcija izvidniških patrulj v zapadni Tripolitani. Naše letalske skupine so z očitnimi učinki obdelvale zbirališča sovražnih motornih sredstev.

Ponovni napadi sovražnika s podporo oklopnih sredstev na tuniški fronti niso dosegli uspehov. Povsod je bil napadalec odbit s izgubami na ljudeh in materialu. Šest tankov je bilo uničenih.

Število ujetnikov, zajetih med borbami v zadnjih dneh, se je zvišalo na 800.

Nemški lovci so v letalskih dvobojih sestrelili 5 letal.

Italijanski bombniki so učinkovito zadeli pristaniške naprave v Boni.

Sovražna letala so odvrkla nekaj bomb na Lampeduso in v okolico Cagliarija. Bombe so povzročile lahko škodo in ranile 5 oseb na področju Cagliarija.

Protiletalska obramba v Lampedusi je zadela eno letalo, ki je strmoglavilo v plamenih.

Doslej ugotovljene žrtve ob večeršnjem napadu na Trapani znašajo 18 mrtvih in 64 ranjenih.

Ponedeljsko vojno poročilo

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 1. februarja naslednje 982. vojno poročilo:

V zapadni Tripolitani so se nadaljevale močne akcije sovražnih oklopnih in topniških oddelkov, a so vselej naletele na našo takošnje reakcije. Uničenih je bilo 5 tankov, nekaj topov in številna motorna vozila sovražnika.

V Tunisu se nadaljujejo boji na področjih, ki so jih pretekle dni dosegle čete Osi, ki so ujele kakih 100 ujetnikov in onesposobile 12 tankov.

V sreditih dvobojih v zraku so nemški lovci sestrelili 10 letal, med tem ko so protiletalske baterije uničile nadaljnja štiri letala.

Naši lovci v spremstvu nekega konvoja na plovi po Sredozemlju so odbili napad britanskih bombnikov in so sestrelili letalo tipa »Beaufighter«, ki je tresčilo v morje.

Ameriški štirimotorni bombniki so se večer trikrat pojavili v zraku nad Mesino in odvrkli številne bombe ki so povzročile veliko škodo na mnogih poslopih: število žrtve se ugotavlja.

Italijansko-nemška protiletalska obramba v Reggio Calabria in Mesini je sestrelila tri letala tipa »Liberators«.

Eno izmed letal, ki je napadlo Mesino, je obstreljevalo s strojnico in porušilo

Nadškof Montalbetti, žrtev angleškega barbarstva

Reggio Calabria, 1. febr. s. Vest o smrti msgr. Enrica Montalbetti, nadškofa iz Reggio Calabria, ki je bil žrtev sovražnega letalskega napada, je boleče užalostila ne samo naše mesto, temveč vso nadškofijo. Vsi so ga ljubili zaradi njegove dobrote in neutrudljivega pastirovanja. Smrt ga je zadela, ko je opravljal svojo dolžnost v Melitu Portosalvu, kjer je bil na pastirskem obisku. To novo dejanje sovražnega barbarstva, ki znaša svojo ubijalsko srdo nad civilnim prebivalstvom, je še bolj ojačilo sovraštvo italijanskega naroda. Msgr. Montalbetti je bil rojen leta 1888. v Benetkah. V duhovnika je bil posvečen leta 1911. Papež Pij XI. ga je imenoval v maju 1935 za nadškofa v Derku, v juniju 1938 je bil imenovan za nadškofa v Reggio Calabria.

Rim, 1. febr. s. Doznale so se podrobnosti o smrti nadškofa Ekse. Montalbetti. Odpravil se je v Melito Portosalvo na pastirski obisk ter se pomudil v Anni v neki zasebni hiši na odprtem polju. Sovražno letalo se je nizko spustila ter je obstreljevalo s strojnimi hišo. Ubilo je pri tem nadškofa ter kancelarja msgr. Trapanija, domači župnik pa je bil hudo ranjen.

Vatikan, 1. feb. s. Nj. Sv. papež Pij XII. je poslal z brzojavko po kardinalu držav-nemu tajniku nadškofjski kuriji v Reggio Calabria izraze svojega globokega sožalja ob smrti nadškofa msgr. Enrica Montalbetti. Kardinal Maglione je k izrazom bolesti Pija XII. dodal svoje sožalje.

Silovite borbe na vzhodu

Operacije sovjetskih čet ostajajo brez uspeha in jim pri-našajo le nove hude izgube na ljudeh in materialu

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 2. februarja, s. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

V Stalingradu je sovražnik po siloviti topniški pripravi napadel z mnogo močnejšimi silami zadnje oporišče bralincev v tovarni traktorjev. Ponoči je sovražnik izkoristil dejstvo, da so naše junaške čete skoraj popolnoma izčrpale svoje strelivo in mu je uspelo vdreti na raznih točkah ter razbiti obrambni obroč, katerega je do danes trdno držal 11. armadni zbor.

Od Kavkaza do odseka srednjega Dona in ob Ladoškem jezeru so naše armade v hudih obrambnih borbah, katerih ostrost se je v nekaterih odsekih še povečala.

Na južnem krilu vzhodne fronte so se polziski sovražniki, da bi motili v naprej določeno kretanje naših in zavezniških čet, izjavili.

Na fronti Donca in v odseku Voroneža je sovražnik ponovno napadel z uporabo močnih svežih sil. Poizkusi sovražnika, da bi obvladal krilo naše postrojbe in izvedel obkolitev, so se izjavili s hudimi izgubami za nasprotnika. Borbe se nadaljujejo.

Močne skupine strmoglavnih in bojnih letal so napadle v vrhunskih točkah hudih borb množična zbirališča sovražnika, postojanke in kolone nasprotnika. Zadale so Sovjetom najhujše izgube na ljudeh, motornih sredstvih in orožju.

V gorah Tunisa je bil dosežen z našimi napadi, katere so strmoglavci učinkovito podpirali, poln uspeh.

Helsinki, 2. febr. s. Vojno poročilo finskega vrhovnega poveljstva javlja: V srednjem odseku aunuške fronte so Sovjeti napadli preteklo noč na dveh točkah ob podpori topništva in metalcev bomb. Po enourni siloviti borbi so bili obiti. Na fronti vzhodne Karelije je finski topništvo v južnem odseku uničilo neko prednjo utrjeno postojanko rdečih ter popolnoma razbilo ofenzivna gnezda. V ostalih odsekih neznatno bojno delovanje.

Berlin, 2. febr. s. Iz pooblaščenega vira prajo, da sta med srditimi obrambnimi boji v Stalingradu po večtedenski hrabri borbi padla na čelu svojih čet general Artmann in general Stempel, oba odklikovana z viteštvom reda železnega križa.

Zvezni tajnik izrača pozdrav črnih srajc legijonarjem bojevnikom

Tiskovni urad Zveze fašistev objavlja: Ob priliki 20 obletnice Milice se je zjutraj 1. t. m. napotil Zvezni tajnik v spremstvu Zveznega podtajnika Capursa, članov odbora, obeh ravnateljev ter zaupne Zenskih fašistev v vojašnico obmejne Milice, kjer je izročil pozdrav črnih srajc vrlim legijonarjem bojevnikom.

Na pozdrav je odgovoril konzul De Padova in poudaril trdno voljo legijonarjev za zmago.

Zaupnica Zenskih fašistev, tovarišica Ida De Vecchija je nato položila venec v spomin slavnim padlim legijonarjem. Med vzvišenim obredom je konzul De Padova predstavljal postrojenim legijonarjem poslanico, ob koncu govora pa je Zvezni tajnik pripel na prsa dvema vrlima legijonarjema obmejne Milice Sorruziju Remu in Braciju Carlu vsakemu po en zaslužni vojni križec, ki sta si ga pridobila v bitki na zapadni fronti.

Zvezni tajnik je v spremstvu Zveznega podtajnika, članov obeh ravnateljev in zaupne Zenskih fašistev nato posetil uršulinsko cerkev na Kongresnem trgu, kjer je bila slovesna služba božja za legijonarje.

Verskemu obredu, ki mu je prisostvovala kot častna straža obojena četica obmejne Milice, so prisostvovali Podprefekt David v zastopstvu Eks. Visokega komisarja, General Perni v zastopstvu Eks. Gambare, župan in podžupan, kvestor, konzul De Padova, razen tega pa zastopstvo častnikov in vojakov vseh vrst orožja, armadnega zbora ter fašisti v kroju.

Poročilo predsednika odseka industrijskih delavcev

Gospodarski položaj zastopanih kategorij

Ljubljana, 3. februarja. Z izjemo mesta Ljubljane in njene okolice kakor tudi lesne industrije nista bili na ozemlju Ljubljanske pokrajine industrija in obrt pred italijansko zasedbo znatno razviti. Po italijanski zasedbi se je posvetila večja pažnja zlasti izpopolnitvi rudarstva. V ostalem pa so tudi drugi odseki industrije in obrti — izjema velja samo za poljarnarje — pokazali stremiljenje k napredku in kolikor so to dopuščale omejene dobave sirovine.

Izredni položaj, ki je nastal v pokrajini, je omejil razvoj industrije v splošnem in proizvodnjo. Občutno je skrčil tudi javna dela.

Število pripadajočih sindikatov

Industrijski delavski odsek zastopa danes 15.022 delavcev in nameščencev. Od teh jih je bilo 31. decembra 1942 vpisanih 2755 delavcev in nameščencev v 12 pokrajinskih sindikatih z 18 skupinami in v 6 že ustanovljenih občinskih sindikatih. Tako je sedaj 18,3% vseh delavcev organiziranih v sindikatih.

Število zastopanih delavcev

Pred 11. aprilom 1941 je bilo mogoče skleniti v večini primerov kolektivne delovne pogodbe samo s posameznimi podjetji, kar je znatno oviralo celokupno ureditev delovnih odnosov. Zaradi tega so morale pristojne oblasti same izdati enotne predpise za minimalne plače.

Posledujoč se dobrot nove zakonodaje je industrijski delavski odsek smatral za svojo najbolj perečo nalogo, urediti delovne odnose svojih zastopancev s pokrajinskimi kolektivnimi pogodbami.

Uspeh tega dela za kolektivne pogodbe,

Poročilo predsednika odseka kmetijskih delavcev

Gospodarski položaj zastopanih kategorij

Ljubljana, 3. februarja. Kmetijski delavci so bili doslej izključeni od dobrot zakonodaje, ki se tiče socialnega skrbstva za delavce in njihovih zavarovanj. Zato niso imeli možnosti ustanoviti se krepko strokovno organizacijo in skleniti kolektivne delovne pogodbe.

Glede na poseben položaj socialne in sindikalne indifferenčnosti, v katerem so bili v preteklosti kmetijski delavci, se je odsek kmetijskih delavcev sedaj pred izredno velikimi in težkimi nalagami: treba je organizirati kmetijsko delavstvo, ki doslej ni imelo možnosti spoznati sindikalne organizacije; treba je urediti njihove delovne odnose s kolektivnimi delovnimi pogodbami; treba je končno razširiti tudi v notranjost pokrajine zakonodajo, ki se tiče socialnega skrbstva in socialnega zavarovanja.

Število zastopanih delavcev

Število delavcev, ki jih zastopa odsek kmetijskih delavcev, je precejšnje. V naši pokrajini je okoli 9000 hlapev in dekel. Razen tega je okoli 20.000 oseb, katerih glavni dohodek obstoji iz mezd, prejeate za delo, opravljeno za račun tretjih v poljedelstvu, v gozdarstvu in vinogradništvu ali v drugem delovanju. Delovni odnosi delavcev, pripadajočih tej kategoriji, so zelo raznovrstni in nejasni zato, ker ima večina majhen kos zemlje, kar dozdnevno zastopuje, da se jih smatra za poselnike zemlje.

Pogodbena delavnost

Pogoji, v katerih je naš odsek začel organizacijo kmetijskih delavcev, so bili izredno težki. V tem pogledu želimo opozoriti, da so postali štirje sindikalni voditelji našega odseka žrtve svoje gorečnosti in svoje vdanosti naši organizaciji. Kljub temu je bilo mogoče organizacijo odseka izvesti v splošnem do konca. Odsek, ki mu predsedujem, je ustanovil štiri pokrajinske sindikate, ali vse pokrajinske sindikate, ki jih je predvideval načrt z izjemo sindikata kmetijskih nameščencev, in 13 občinskih sindikatov s 557 člani.

Predlogi odseka

Das je res, da se naš odsek ne more pohvaliti, da bi doslej dosegel znatne ugodnosti v korist kmetijskih delavcev, je vendar opravil vse, da bi pripravil v bodoče

Zvezni tajnik v pokrajini

Tiskovni urad Fašistične zveze objavlja: Zvezni tajnik se je v nedeljo 31. januarja napotil v spremstvu političnega tajnika, dodeljenega fašistični pokrajinski organizaciji, v Videm-Dobrepolje, kjer je izročil pozdrave črnih srajc iz Ljubljane četam bojevnikom ter razdelil zavojčke fašistične Befane tamošnjim otrokom.

Na postaji sta ga sprejela konzul Rocca, poveljnik tamošnje posadke, in tajnik krajevnih organizacij PNF, nakar si je takoj ogledal utrdbe in postojanke bloka. Tu je izročil tovariške pozdrave Stranke ter razne predmete vojakom.

Ob prisotnosti civilnih oblasti je nato izročil otrokom v Vidmu-Dobrepoljah zavojčke fašistične Befane, vsebujoče oblike in živeže.

Po obisku v tajništvu krajevnih organizacij PNF se je poslovil od oblasti in nadaljeval pot v Ribnico v spremstvu senjorja Diagonia kot zastopnika poveljstva skupine črnih srajc »XXI. Aprile«.

V Ribnici, kjer ga je sprejel konzul Silatio, je izvršil razdelitev raznih darov, ki jih je Stranka namenila tamošnjim bojevnikom.

Vežbe fašističnih čet v Ljubljani

Tiskovni urad Zveze fašistev objavlja: V nedeljo zjutraj 31. januarja so se čete ljubljanskih fašistev napotile na strelišče v spremstvu Zveznega podtajnika Capursa, kjer so se vežbale v streljanju s puško in v metanju ročnih bomb.

Zatemnitev od 18.30 do 6.30

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odreja v skladu z lastnimi odredbami z dne 6. junija 1941-XXI, št. 42 in 11. januarja 1943-XXI, št. 3 glede na potrebo, da se določijo nove meje zbiranja za pospeševanje določb o zatemnitvi:

Čl. 1.

Od ponedeljka 1. februarja 1943-XXI, sveder do nadaljnjih odredb se morajo določbe o zatemnitvi izpolnjevati od 18.30 do 6.30.

Čl. 2.

Nespremenjene ostanje ostale določbe odredbe z dne 6. junija 1941-XXI, št. 42. Ljubljana, 31. januarja 1943/XXI.

Visoki komisar: Emilio Grazioli.

Delitev krušne moke

Prehranjevalni zavod Visokega Komisarja sporoča, da znaša dnevna količina krušne moke v mesecu februarju 130 g, čeprav je na nakaznicah natlanjeno 125 g.

Razdeljevanje krmi za prašiče

Pokrajinski prehranjevalni zavod obvešča vse rejce ljubljanske občine, da se bodo 2. in 3. februarja razdeljevale pri oddelku za meso, Gospodarska ulica 12, nakaznice za krmla prašičev za pitanje in rejo.

„Prima linea“

V soboto je izšla 13. številka (iz II. letnika) glasila borbenih fašistev »Prima linea« s prav pestro in zanimivo vsebino. Na vidnem mestu je uvrščen spominski članek v zvezi z dvajsetletnim obstojem Milice, v nadaljevanju čitamo v tej številki o raznih drugih aktualnih vprašanjih sedanega časa. Ljubljanski italijanski tednik, ki je medtem, kakor znano, preselil svoje uredništvo v Wolfovo ulico 12/I, pozorno zasleduje naše umetniško življenje in objavlja to pot podrobno oceno o zadnji razstavi v Jakopičevem paviljonu. V nadaljevanju so pestro izpolnjene številne stalne rubrike lista, med njimi predvsem prispevki bojevnikov.

Nakazila za nabavo usnja za čevljarje

Pokrajinski svet korporacij v Ljubljani poziva čevljarje, da mu predložijo pooblastila za nakup usnja v mesecu februarju t. l. v času od 1. do 10. v potrditve nakazil. Po tem roku se bo usnje nakazovalo le še čevljarjem, ki obratujejo izven Ljubljane.

Mitja Švigelj je razstavil

Ljubljana, 1. februarja.

Priznani slikar Mitja Švigelj, ki je priredil svojo plesnjo razstavo februarja 1941 v salonu Kos, je večeraj, po dveh letih odmora, postavil na ogled 12 svojih najnovejših del, ki doslej še niso bila razstavljena.

Ceprav obsega sedanja švigeljeva razstava v salonu Kos v prelohu Nebt črtna samo 12 slik, je vseeno zelo zanimiva in se odlikuje po pestrosti izbranih motivov.

Ena umetnina, »Pogled iz Kamnške Bistrice«, je iz leta 1940. in na pričujoči razstavi najstarejša. »V gostinici« in »Ob Ljubljani« sta iz leta 1941. Tri »Studije glave«, »Rdeči Pierot« in dve veduti, »Jutro ob Tiberi« in »Villa Borghese«, pa iz leta 1942. Dve sliki, studija »Akt ob oknu« in »Uršulinci« pa sta celo letošnji.

Arh. inž. Mitja Švigelj je javnosti dobro znan, saj je pred leti priredil dve razstavi v Ljubljani, eno v Jakopičevem paviljonu, eno v salonu Kos. Razstavil pa je svoja dela tudi v Zagrebu.

Sedanja razstava obsega manjša dela in je prav za prav uvod večji razstavi, ki jo namerava umetnik prirediti v doglednem času in ki bo nazorno pokazala plod njegovega čezga in neumernega dela med vojno, kar mu je delno že uspelo.

Švigeljevo umetniško so že prvi dan vzbudile upravičeno pozornost med občinstvom. Ogled njegovih najnovejših del, ki dokazujejo znaten napredek, toplo preporučamo.

Radio Ljubljana

SREDA, 3. FEBRUARJA 1943-XXI.

12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Napovedi in romane. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 13.10: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.12: Orkester Cetra vodi dirigent Barizza. 14.00: Poročila v italijansčini. 14.10: Pisana glasba. 14.30: Koncert tenorista Antona Sladoljeva. 15.00: Poročila v slovenščini. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 17.15: Na harmoni igra Avgust Stanko. 17.35: Operna glasba na ploščah. 19.00: »Govorimo italijansko« — poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Komorna glasba. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Radio za družino. 21.15: Simfonični koncert vodi dirigent Selva. 22.10: Zanimivosti v slovenščini. 22.20: Orkester Cetra vodi dirigent Barizza. 22.45: Poročila v italijansčini.

CETRTEK, 4. FEBRUARJA 1943-XXI.

7.30: Lahka glasba. 8.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Simfonična glasba. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 13.10: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.12: Prenos iz Nemčije. 14.00: Poročila v italijansčini. 14.10: Koncert Radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Šijanec. — Glasba za godala. 15.00: Poročila v slovenščini. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 17.10: Pet minut gospoda X. 17.15: Pesmi in napeti. 17.45: Pisana glasba. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Operna glasba. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Prenos iz tržaškega gledališča »Giuseppe Verdi«: Marijino cvetje — opera v treh dejanjih Renca Bianchia. V olinorih: predavanje v slovenščini; zanimivosti v slovenščini. Po končani operi: poročila v italijansčini.

VII. simfonični koncert

Sporod je obsegal skladbe, ki smo jih slišali že na prejšnjih koncertih

Ljubljana, 3. februarja

Pomen in namen ponavljanja že izvajanih simfoničnih skladb je tako jasen, da je odveč vsaka beseda, ki slavi bi utemeljevala potrebo in korist tega zamisla. Tako smo na smotnem sedmem simfoničnem koncertu občudovali neizrečeno blagoslovno, slogovno povsem različno izvedeno simfonično umetnine, ki se jih pa popolnoma navšiti ob enkratnem izvajanju ni mogoče. In smo znova pozivljali v sebi vtiške nepozabnih glasbenih vrednot, ki so se odigrinjele pred nami s vsemi tistimi prelestnimi odtenki, ki so morebiti pri prvem izvajanju le bežno, komaj zaznamo švigili mimo.

Rastoca in pojemajoča viharost je bila kakor na živo zajeta misel Rossinijeve predigre k njegovi operi Viljem Tell, ki smo jo slišali ob proslavi 150letnice Rossinijevega rojstva v gledališču. Toplo nas je prevzel violončelov solo; odlično je sodeloval mojster virtuos C. Šedlbauer. Izrazna sila narašča do krepkega sodelovanja vsega orkestra, ki se proti koncu razmeži v slikovitem dvogovoru slavka in pastirja ter v blagoslavjem sozvočju lovskih rogov. Orkester je sodeloval s polno vneto ter je tehtno izdelal posamezne izrazne prehode.

Iznova smo zaznameli ob Čajkovskega prvo stavku koncerta za violino in orkester v D-duru, ki slavi po svoji izredni melodiki. V tem prvem stavku se preliva toplja čustvenost in slovanska zasanjanost ter melanholija. Izvajanje tega prvega stavka, ki prekipava v obilju iskrih instrumentalnih utrinkov, čerj temeljito soglasje vseh izvajalcev, ki so svojo reprodukcijo spretnost se stopnjevali.

F. Schubertova znamenita »nedokončana« simfonija v h-molu nas je očarala v vsej svoji presunljivo radostni spevnosti, ki se je ne moreš naveličati. V podčajanju te vekovito lepe simfonične skladbe, ki je navzlic svoji domnevni »nedokončnosti« dognano izoblikovana, navzlic »samo« dvema stavkoma učinkovito zaključena, je naš mojstrsko usoglašeni simfonični orkester lepo zajel nasprotja teme in svetlobe, trdote in nežnosti, gorja in blaženstva, tožbe in poveljanja, ki so tako slikovito poudarjena v vzporedni raznolikosti obeh stavkov.

Svečnica: nalivi, poplave, nevihte, grmenje, toča

Pravi aprilski nalivi na svečnico in poletna nevihta Vode so silno narasle

Ljubljana, 3. februarja

Cim bolj smo napovedovali še hudo zimo, tem bolj nenavadno, nepričakovano vreme se je vršilo v zadnjih tednih. Nihče seveda ni mogel napovedati, da bo na svečnico grmelo ter da bo namesto snega padala toča. Ljudstvo pozna mnogo vremenskih rokov za svečnico, a zdaj bo moralo skovati še nove. Kaj pomeni, če na svečnico grmi? Za to priliko pomeni — poplave, kakršnih menda tri nas še ni bilo februarja. Februar je znan pri nas kot najbolj suh mesec na leto. Zračni tlak doslej pogosto letni vrhunec februarja, zato je tudi v tem mesecu najstalnije, lepo vreme. Vsaj doslej je bilo tako. Februarja so pri nas tudi pogosto namrleški dnevi, ker se zaradi jasnih dni stopnjuje mraz. Le zelo redko v tem mesecu ni snega; samo, ko so izredne mize zime, da ostane topel januar, je včasih topleje tudi februarja. Toda to se zgodi le nekajkrat v stoletju. Najbrž bi zelo težko našli podoben februar v preteklih letih.

Kakor si skoraj vsi želimo, da bi bila zima čim milejša, se sedanega vremena vendar ne smemo posebno veseliti. Ne le zaradi tega, ker zime klub vsem tem vremenskim komedijam še ni konec, temveč predvsem zaradi poplav. Slaba stran deževja ob svečnici je tudi v tem, da je mnogo snežnice odteklo v reke, ker je sneg prenašal kopal, tako da zemlja ni mogla skrati vode. Zemlja se najbolj napoji spomladi, ko sneg počasi topi. Tako se zbere v nji dovolj vlage za suhe poletne mesece. Zdi smo pa izkušili januarski sneg, ne da bi zemlja imela od tega kakšne koristi. O koristi res ne smemo govoriti pričo poplav.

Vode so naglo narasle že v nedeljo in ponedeljek, ko se ni deževalo. Z tedaj je sneg na hrih prenašal kopal. V ponedeljek je pa začelo liti, kakor da se že začenjajo značilni spomladni nalivi. Tako pri nas navadno lije le v pomladnih in jesenskih mesecih, ko so tudi večkrat večje poplave. Pomladne poplave so včasih huje, ker vode naraščajo ne le zaradi deževnice, temveč tudi snežnice, ki pritiska s hribov. Močnih nalivov pa spomladi navadno ni, dokler še ne skorni večina snega na hrih. Kar nas je mlašilo, ne pomnimo, da bi bili kdaj tako silni nalivi v začetku februarja.

Na hrih je bilo še prejšnji teden precej snega. Zlasti mnogo ga je še ležalo na Krimu in Polhograjskih dolomiti, kjer mu jug še ni megel do živga. Počasi je sneg kopal v gozdovih na severni strani. Včeraj je pa voda začela brumeti po hudourniških strugah v doline. Kako naglo je sneg kopal po hribovju, smo lahko spredelili včeraj tudi v Ljubljani. Hudourniška Gredašica je silno narasla. Tako visoka ni bila že od največjih poplav prejšnja leta. Popolne je še naraščala čedalje bolj in zvečer je bila res že prava reka. Teče rjava, ker prinaša s seboj mnogo prsti, ki so jo hudourniki in potoki odplavili na škodo obdelane zemlje. Močno so narasli tudi vsi drugi potoki Ljubljane. Ljubljanska dere skozi mesto visoka in gosta kakor ob največjih poplavah na Barju. Čeprav zdaj na Barju ni več takšne nevarnosti poplav kakor prejšnja leta, ko se niso bila kotnala glavna regulacijska dela, so vendar poplave neizogibne ob tako močnem nalivu, ko prihrume s Krma nešteti hudourniki. Na srečo zdaj poplave na Barju ne morejo povzročiti posebne velike škode, saj Barjani ne pridelujejo mnogo žita in zemlja se čaka na pomladno obdelavo. Sreča je tudi, da se je sneg že izlilo in da je menda zdaj konec vsaj nalivov, če ne bo nehalo deževati.

Nebo je bilo včeraj povsem jesensko ali pomladno, ko se privale težki južni oblaki, ki se izlivali pri nas. Neprerastno so se valili od juva novi oblaki in presledili med nalivi so bili le zelo kratki. Od časa se je vili prava poletna ploha. Zvečer se je pa tudi začelo bližati in grmeti. Nad mestom se je izlivala prava nevihta, ki jo je spremljala tudi toča. Prava toča, ne babje pšeno ali zbabja jezca. Nekaj časa je

Obe sklepni točki sta bili posvečeni Dvoraku ter Adamcu. Izvajani sta bili skladbi »Slovanski ples« ter Adamceve Scherzo. Iz obeh dinamično podčrtanih skladb je zavel diih neposredno folklornosti. Valujočemu prelivanju Dvorakove skladbe je sledilo kakor plastično zajeto veselje, ki ga izžareva živahnost ritma nepozabne narodne »Polka« je ukazana, tla so namazana. Pred nami je vstala podoba živahnega rajanja zunaj na vasi, kjer se zdravo kmečko dekle in ponosni kmečki fant veselo ter pogumno zavrtita.

Pri dirigentskem pulsu je zopet stal D. M. Šijanec, ki je tudi to pot smotno uravnaval izrazne stopnje, izvajalno moč orkestra. Z vsilo dirigentske osebnosti je potegnil orkestralne skupine v tok enotnega, verodostojnega izvajanja. Njegova suverenost v vodstvu orkestra se je tudi snovno polno uveljavljala in je bil za svoj prepričljiv uspeh deležen navdušenega priznanja številnega občinstva, ki je spet napolnilo veliko unionsko dvorano. To priznanje mu gre tudi kot nesebičnemu, neutrudnemu organizatorju simfoničnih koncertov. Prejel je krasna sopka.

V ospredju pozornosti je bil pri reprodukciji prvega stavka Čajkovskega koncerta za violino in orkester v D-duru naš violinski mojster Albert Dermelj, čigar doganjanja interpretacija je zbujala tudi na smotnem sedmem simfoničnem koncertu navdušeno ploskanje glasbenega občinstva. Svoje sijajno podajanje je to pot še poglobil, svoje odlike, o katerih smo spregovorili ob prvem solističnem izvajanju omenjene skladbe, na novo izpričal. Večkrat je moral na oder in je doživel prodoren uspeh, ki je nanj lahko ponosen. Poklonjen mu je bil lep sopek.

Z ljubeznijo, vneto in preizkušeno spretnostjo je sodeloval naš simfonični orkester, katerega sestavne skupine se kvalitativno vse bolj izenčujejo ter v kleni interpretaciji vse bolj enotno, vse bolj učinkovito stapljajo. Obilno priznanje, iskreno vzklikanje je veljalo tudi orkestru, v katerem igrajo neomejeni mojstri svojih instrumentov, ki tako lepo pojo, ki se tako prijetno usoglašajo.

Glasbeni matici, pod katere okriljem je bil organiziran tudi smotni simfonični večer, smo iskreno hvaležni za nepozabno glasbeno urico in pol.

Klestila tako, da so ljudje zbežali z ulic v strahu za življenje.

Kako silno je bilo, se je dobro poznalo še davi tudi v mestu. Posamezne ceste v Rožni dolini so bile delno poplavljene, hodniki, ker cestne kadurnje niso mogle požirati sproli toliko vode ali so se zamašile. Tu in tam je voda vrla tudi v kleti. Na Barju je bilo najhuje včeraj, ko so bili poplavljeni mnogi travniki in polja. Ponoči se je pa na srečo odteklo že mnogo vode.

Grozila je poplava

Včerajšnje nenavadno neurje je zalivalo s svojimi močnimi vodnimi curki tudi Trnovo. Kjer je urejena kanalizacija, se je voda naglo odtekala. Drugače je bilo na južnem koncu ob drevoredu murv, kjer je ponekod svet nižji. Tam odvajajo vode navadnih jarki, ki lani niso bili očisti. Po leg tega so številne cevi, ki tvorijo razne prehode, položene višje, kot je skopaj jarek. Zato je bilo večerje mogoče, da se velike množice vode niso mogle dovolj naglo odteči. Voda je na travnikih zastajala in se spremenila v pravo jezero.

Tako jezero je nastalo do večernih ur ob južnem robu bivše konjačevine. Ker se je naglo večalo, je ob času viška imelo velikost Kongresnega trga. Voda se je sicer odtekala, vendar ne dovolj naglo. Če bi se neurje nadaljevalo še ponoči, je grozila resna nevarnost, da bo voda preplavila vso tamkajšnjo okolico, kjer je več hiš, ki imajo vsa stanovanja pri tleh. Voda je zastajala tudi po drugih jarkih, kjer odtok ni urejen. Večja škoda bi lahko nastala po vrtovih, ker bi bila voda, če bi dosegla gredo, odnesla rodovitno prst.

K sreči se je nepričakovano zimska nevihta še pravočasno unesla. Danes je stala voda samo še po travnikih, kjer nima drugega odtoka, kakor da jo popije zemlja. Tudi omenjeno jezero se je zopet odteklo in voda v jarkih, ki so bili snodi do roba polni, se je znizala na polovico. Ljudje so se zadovoljno oddahnil, ker ni bilo večje nesreče.

Nevihta pa je prinesla tudi nekaj dobrega. Sčistila je blato po cestah tako temeljito, da davi ni bilo o njem niti sledu. Opravila je svoje očistevalno delo najmanj tako temeljito, kakor mestni delavci, ki so včeraj v središču mesta hiteli v dežju prati ulice z močnimi vodnimi curki. Tako smo davi prišli v mesto, kakor bi imeli asfaltirane hodnike.

Današnje jutro je odkrilo oblačno zaveso z najjužnejših izrastkov Kamniških planin. Na planinah je zapadel nov sneg.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 3. februarja: Blaž.

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Rumeni pekci in Skrivnost na ženo.

Kino Sloga: Prepoved postanka.

Kino Union: Mater Dolorosa.

DEZURNI LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Bleiweisova cesta 43;

Trnkoczy ded., Mestni trg 4; Ustar, Selenburgova ulica 7.

NE GRE TAKO LAHKO

— Ali bi se res rad poročil s sosedovo Ančko?

— Da, res.

— Ali si že govoril o tem z njeno mamo?

— Že večkrat, toda doslej še nisem mogel priti do besede.

NEDELJSKI SPORT

Pokrajinsko prvenstvo v namiznem tenisu

Moštveni prvak je postal Korotan I., med poedinci je zmagal pri moških Bradeško (Kortan) in pri ženskah Bedenkova (Hermes)

Ljubljana, 3. februarja V soboto in nedeljo so se naši igralci namiznega tenisa zopet sestali na bojevit poklic. Tokrat je šlo za najvišje naslovo: pokrajinsko prvenstvo v namiznem tenisu. Pokrajinsko prvenstvo v namiznem tenisu je organiziral Hermes in dal na razpisno svojo igralno dvorano v podprilici, imenovani Mikič, kjer je dovolj prostora za 10 mize in večje število gledalcev. Naši se je prijavilo za sobotna in nedeljska tekma vanja zelo malo izvenljubljan- skih igralcev, je bil turnir v vseh discipli- nam izredno število zaseden. Skupno je na- bilo nad 100 tekmovalcev in tekmovalk. Na štartu se je zbrala velika večina ljub- ljanskih igralcev in igralke, verifikiranih in neafiliiranih članov in nečlanov nastopa- jih klubov. Razen neorganiziranih so se na vanj udeleževali člani in članice Her- mesa, Mladike in Korotana. Ob tolikšnem aktivnem zanimanju skoro a čudno, da organizacija ni bila na višini, kakor bi si želeli in kakor smo je bili va- žni na prejšnjih turnirjih v prireditvi Her- mesa. Vendar je vse minilo brez večjih in smembnejših motenj. Kljub temu pa, da so nedeljo igrali od jutra do večera nepre- menjeno, turnirja v celoti niso mogli za- končiti.

13 moštev

Tekmovanja so se začela v soboto popol- dne z moštvenim prvenstvom. Prijavilo se je 13 moštev: Korotan jih je poslal v boj 5, Hermes 5 in Mladika 3. Kakovostno so bile sobotne igre pod običajno višino. Favoriti so zmagovali z velikimi težavami, včasih celo, ko se je zdelo, da so neopopravljivo izgubljeni. Bradeško, Bogataj, Poženel in drugi vidnejši igralci so izgubljali povsem nepričakovano. Razveseljivo je bilo, da so se uveljavljali nekateri novi talenti. Med temi moramo omeniti predvsem Potočnik od Korotana, ki je pokazal zelo lepo igranje in je porazil celo Bradeško.

Moštva so nastopala v naslednjih posta- vah: Korotan I: Bradeško in Aleš Strojnik, Korotan II: Metala in Gabrovšek, Korotan III: Potočnik in Stefan Strojnik, Korotan IV: Dular, Vesel in Padovan, Korotan V: Padovan in Metala II, Mladika I: Recek, Roman Strojnik in Tršinar, Mladika II: Otton in Zvone Keržič, Mladika III: Meden in Mlakar, Hermes I: Bogataj in Poženel, Hermes II: Medved in Šubert, Hermes III: Božič in Milanović, Hermes IV: Gregorič in Ciglič in Hermes V: Kastelic, Ulčar in Strelec.

Tehnični rezultati so naslednji:

Prvo kolo: Hermes III — Mladika III 3 : 0, Korotan II — Mladika II 3 : 2, Her- mes II — Korotan V 3 : 0, Korotan IV — Hermes IV 3 : 1, Korotan III — Hermes V 3 : 0.

Drugo kolo: Hermes I — Hermes III 3 : 2, Korotan II — Hermes II 3 : 0, Ko- rotan I — Korotan IV 3 : 2 (!), Korotan III — Mladika I 3 : 2.

Tretje kolo: Hermes I — Korotan II 3 : 2, Korotan I — Korotan III 3 : 1.

Finale: Korotan I — Hermes I 3 : 0.

Pokrajinsko moštveni prvak je postal Ko- rotan I. Po začetnih težavah je zmagal v odločilni bitki z veliko sigurnostjo. Bra- deško je premagal Bogataj 21 : 19, 20 : 22, 21 : 15, Aleš Strojnik pa Poženela 12 : 21, 21 : 18, 21 : 13. V igri dvojice sta Bradeško in A. Strojnik odpravila nasprotno dvojico 21 : 19 in 26 : 24.

V ženski skupini 8 tekmovalk

V nedeljo je bilo najprej zaključeno žensko prvenstvo. Prijavilo se je 8 tekmovalk: 3 Hermeske in 5 neorganiziranih. Prave favoritice skoraj ni bilo. Mnogi so prisojali največ izgleda na zmago Sterletovi, ki je že zelo napredovala in ji osnovno znanje ne dela več nobenih težav. Osvojila si je celo nekaj fines moške igre in ko bo še povečala svojo prožnost, bo prvotransigralka. Najnevarnejša pa se je pokazala v razvoju prvenstva Bedenkova, ki je večino tekmovalk presnečala s svojo igro z le- vico. Za pariranje njenih udarcev je treba precejšnje izvežbanosti, sicer pa je Beden- kova igrala zelo zelo premišljeno, lepo in zmagovala sigurno.

Tekmovanje se je razvijalo takole:

Prvo kolo: Bedenk — Pogočar 2 : 1, Polak — Fugina 2 : 0, Metala — Krušič 2 : 0, Sterle — Smerajc 2 : 0.

Drugo kolo: Bedenk — Polak 2 : 0, Ster- le — Metala 2 : 1.

Finale: Bedenk — Sterle 2 : 0.

Pokrajinska prvakinja je torej Beden- kova od Hermesa.

V glavni skupini poedincev

61 igralcev

Tekmovalna skupina (kategorija A), ki naj bi dala pokrajinskega prvaka v igrah poedincev, je začela svoj obrat na vse zgo- daj jutraj in zaključila pozno zvečer. Vmes so igrali isti igralci iz drugih sku- pinah. Nastopilo je 61 tekmovalcev. V ta- belah so bili postavljeni na vrhu Bradeško, konec prve polovice Poženel, v začetku dru- ga Bogataj in na koncu tabele pa Aleš Strojnik. Od tega sta se uvrstila v finalne igre samo Bradeško in Poženel. Aleš Stroj- nik je izpadel že v drugem kolu (izločil ga je Mlakar), Bogataj pa v četrtem (po- razil ga je Roman Strojnik). V finale sta razen že imenovanih prišla Šubert in Ro- man Strojnik. Igre so bile povprečno na precej višjem nivoju, dasi niti med naj- boljimi ni še sedaj ne mnogo ustaljenih igralcev.

Velika večina iger prvega kola se je kon- čala z zmagom 2 : 0. Rezultati naslednjih kol so:

Drugo kolo: Bradeško — Erat 2 : 0, Ve- sel — Tršinar 2 : 0, Metala I — Zavašnik I 2 : 0, Recek — Dular 2 : 0, Medved — Dobrič 2 : 1, St. Strojnik — Bajec 2 : 0, Ciglič — Sluga 2 : 0, Poženel — Gregorič 2 : 1, Bogataj — Gregl 2 : 1, Keržič — Novak 2 : 1, Meden — Breznik 2 : 1, R. Strojnik — Sajovic 2 : 0, Gabrovšek — Milanović 2 : 0, Potočnik — Černčevšek 2 : 0, Šubert — Metala II 2 : 0, Mlakar — Aleš Strojnik 2 : 0.

Tretje kolo: Bradeško — Vesel 2 : 0, Metala — Recek 2 : 0, St. Strojnik — Med- ved 2 : 0, Bogataj — Keržič 2 : 0, Stroj- nik II — Meden 2 : 0, Gabrovšek — Potoč- nik 2 : 0, Šubert — Mlakar 2 : 0.

Četrto kolo: Bradeško — Recek 2 : 1, R. Strojnik — Bogataj 2 : 0, Šubert — Ga- brovšek 2 : 1, Poženel — St. Strojnik 2 : 0. Finale: Bradeško — R. Strojnik 21 : 19, 21 : 14, Bradeško — Šubert 21 : 14, 21 : 14, Poženei — Šubert 2 : 0 (brez igre), R. Strojnik — Poženel 18 : 21, 21 : 17, 21 : 14, Bradeško — Poženel 21 : 17, 21 : 12.

Pokrajinski prvak je postal Stane Bra- deško od Korotana, ki je zmagal nedavno tudi na ljubljanskem prvenstvu. Drugi je Roman Strojnik (Mladika), tretji Poženel in četrty Šubert (oba Hermes).

V kategoriji B 60 tekmovalcev

Zivahno je bilo tudi v kategoriji B, kjer je bilo upravičenih za igranje 60 igralcev. Zasluzeno je zmagal Oto Keržič od Mla- dke. Rezultati glavnih iger so:

Četrto kolo: Medved — Padovan 2 : 1, Bajec — Božič 2 : 0, Keržič — Šubert 2 : 0, Vesel — Florijane 2 : 1.

Peto kolo: Medved — Bajec 2 : 0, Ker- žič — Vesel 2 : 1.

Finale: Keržič — Medved 2 : 0.

Končna ocena: 1. Keržič (Mladika), 2. Medved (Hermes), 3. Vesel (Kortan) in 4. Bajec (Mladika).

Zmagovalca med moškimi dvojicami Bradeško-Bogataj

Tekmovanja za prvenstvo dvojice se je udeležilo 28 parov. Favorita sta bila Bo- gataj in Bradeško, ki sta, čeprav od različnih klubov, igrala skupaj in tudi zmagala. Po prvih dveh kolen se je tekmovalje razvi- jalo takole:

Tretje kolo: Meden — Mlakar: Zavaš- nik I in II 2 : 1, Recek — Tršinar: Erat — Sluga 2 : 0, Strojnik A. in R.: Potoč- nik — Gabrovšek 2 : 0, Bogataj — Bra- deško : Medved — Božič 2 : 0.

Četrto kolo: Meden — Mlakar : Recek — Tršinar 2 : 0, Bradeško — Bogataj : Stroj- nik A. in R. 2 : 0.

Finale: Bradeško — Bogataj : Meden — Mlakar 2 : 1.

Tekmovanja so bila zaključena okoli 19. ure, naker so prešli zmagovalci po pri- merem nagovoru lepa darila.

Livorno, Ambrosiana in Torino nadaljujejo svoj zmagoslavni pohod

Remi Triestine v Bologni in Barija v Rimu — Hud poraz Genove

Ljubljana, 3. februarja

III. povratno kolo italijanskega nogo- metnega prvenstva v diviziji A se je kon- čalo z zmago favoritov. V Torino je Tori- no premagal Juventus. Važen je tudi remi Triestine v Bologni in huda poraza Genove v Benetkah in Rome v Milanu. Bari je v Rimu z dobro obrambo spravil eno točko. Najhušja gneča je sedaj v sredni tabeli, naj- ogroženjša borba pa na koncu.

Rezultati včerajšnjih tekem so:

Vicenza: Vicenza — Fiorentina 3 : 0 (0 : 0).

Milan: Milano — Roma 4 : 1 (0 : 0).

Benetke: Venezia — Genova 4 : 1 (3 : 0).

Torino: Torino — Juventus 2 : 0 (2 : 0).

Genova: Livorno — Liguria 2 : 1 (1 : 1).

Bergamo: Ambrosiana — Atalanta 5 : 2 (3 : 0).

Rim: Lazio — Bari 0 : 0.

Bologna: Bologna — Triestina 2 : 2 (0 : 1).

Stanje v tabeli je po včerajšnjih tekmah naslednje: Livorno 26 točk, Ambrosiana 25, Torino 24, Juventus 22, Bologna, Genova, Milano, Lazio in Atalanta 19, Fiorentina 18, Roma, Triestina, Bari 14, Liguria 13, Venezia 11 in Vicenza 10 točk.

DNEVNE VESTI

Cenjene naročnike opozarjamo na po- ložnice, katere smo priložili vsem naroč- nikom, ki prejema list po pošti. Prosimo, Vas, da nam nakazate naročnino za mesec februar po možnosti takoj prve dni v me- secu. Oni naročniki, ki so z naročnino na zaostanek, naj poravnajo istočasno tudi ves zaostanek, sicer jim bomo primorani, čeprav neradi, list ustaviti.

UPRAVA SLOV. NARODA

— Srebrno svetinjo so prejeli v spomin- niški upravi. Kitajski opolnomočeni mi- nister v Vatikanu je te dni prvič pose- til vatikanske urade. Obiskal je tudi va- tikanskega državnega tajnika kardinala Magliana. Ogledal si je na novo preure- jene pisarniške prostore vatikanskega državnega tajništva, kjer je posestil mons. Tardini in mons. Montini.

— Lep uspeh švicarskega klavirskega virtuozu v Rimu. Znan švicarski klavirski virtuoz Edvin Fischer je nastopil pred iz- branim glasbenim občinstvom v prostorih sv. Cecilije v Rimu. Med navzočim občin- stvom so bili po večini glasbeni kritiki, virtuozki, ki so s pozornostjo zbrano sledili Fischerjevemu dovršenemu umetniškemu izjavljanju. Med drugim je bilo na sporedu Beethovnovih 32 variacij, nadalje klavir- ske skladbe Brahmsa, Mozarta, Zanelle in Chopina.

— Smrt dveh znanih pravnikov. Dva od- lična pravnika sta umrla te dni v Triestu. Jakob Šbisa ter mons. Guido Ben- ci. Šbisa je prišel svojo sodno kariero v Triestu, pozneje v Rovinju ter Balah. Po koncu prve svetovne vojne je bil nekaj časa predsednik porotnega sodišča. Zatem je vodil četrto sekcijo triestinskega so- dišča. Prejel je številna odlikovanja, nje- gove mojstrske utemeljene sodbe so bile v pravnih krogih zelo cenjene. Guido Ben- ci pa je prišel svojo sodno kariero v Ca-

Zaključek tabletenškega pokrajinskega prvenstva

V ponedeljek popoldne se je nadaljevalo pokrajinsko tabletenško prvenstvo z za- ključnim tekmovalcem juniorjev. V dvo- rani Hermesa pri Mikiču je bil ves po- poldne velik živ zav. Tekmovalci, pristop so imeli vsi, ki se niso prekorajili 17 let, so pokazali veliko živahnega zanimanja, da so skoro prekosili pestro sliko razgiba- nosti, ki je vladala na turnirju v soboto in nedeljo.

Prijavilo se je skupno 30 juniorjev iz vseh nastopajočih klubov in iz vrst neor- ganiziranih. Nekateri so se že v soboto in nedeljo z uspehom uveljavljali v splošnem prvenstvu. Nekaj iger je bilo zelo lepih in na splošno je mogoče reči, da nam raste izvrsten tabletenški naraščaj, ki bo kmalu postal nevaren današnjim seniorjem. Odlikovali se niso samo vsi štirje prvopla- sirani, temveč tudi nekateri drugi, kakor na primer Gregl, ki je prišel ob že pravil- no si priborjeno mesto med zadnje čet- vrtico po nerodnosti organizacije, ki je na primer dovolila tudi to posebnost, da se je odločila tekma igrala celo prej, preden je bil eden izmed finalistov za finale kvalifi- ciran.

Vse to pa mladih igralcev ni preveč mo- tilo. Porazenci se niso zelo žalostili. Vsak je le obljubil, da se bo do prihodnje pri- ložnosti toliko izboljšal, da se bo uveljavil še lepše. Tako je končno tudi prav. Kakor silimo, bodo juniorji kmalu imeli zopet priložnost, da se udarijo z vsem ognjem svoje mladosti za naslov ljubljanskega ju- niorskega prvaka.

Tehnični rezultati juniorskega tekmoval- nja so:

Drugo kolo: Strojnik St. — Potočnik 2:0, Širclj — Tušar brez igre v korist prvega, Klun — Gregl 2:0, Novak — Florjane brez igre v korist prvega, Meden brez igre, Du- lar — Zavašnik II 2:0, Sajovic — Gregorič 2:0 in Jankovič — Ferik 2:0.

Tretje kolo: Strojnik — Širclj 2:0, Klun- Novak 2:0, Meden — Dular 2:1, Jankovič — Sajovic 2:1.

Četrto kolo: Strojnik — Klun 2:1 in Me- den — Jankovič 2:1.

Finale: Strojnik — Meden 2:1.

Stefan Strojnik, član Korotana, je tako juniorski pokrajinski prvak. Drugi-plasir- ni Meden je član Mladike, prav tako tretji Klun, četrty Jankovič pa je član Korotana.

Pisa porazila Spezio

V diviziji B je največji podvig napravila Pisa ki je porazila vodočo Spezio. Tako se je rehabilitirala za poraz proti Padovi. Pro Patria je sigurno premagala Anconitano in zopet dohitela Spezio. Iz vodilne skupne je včeraj odletela Padova, ki je klonila na igrišču Pescara. Važno so zmage Modene, Napolija, Brescie in Fanfule, k so vsi šli po točke na tuje.

Evo podrobnih rezultatov:

Pisa: Pisa — Spezia 1 : 0.

Busto Ars.: Pro Patria — Anconitana 5 : 0.

Alessandria: Modena — Alessandria 3 : 1.

Siena: Napoli — Siena 2 : 0.

Pescara: Pescara — Padova 3 : 0.

Novara: Brescia — Novara 1 : 0.

Cremona: Fanfule — Cremonese 2 : 1.

Vidern: Udinese — Palermo 1 : 0.

Savona: Savona — Mater 1 : 0.

Stanje v tabeli divizije B: Spezia in Pro Patria 24 točk, Pisa 23, Modena in Napoli 22, Padova in Brescia 20, Cremonese in Fanfule 18, Udinese 17, Anconitana in Alessandria 16, Novara in Pescara 15, Pa- lermo in Savona 14, Siena in Mater 11 točk.

— Pravosodni drž. podtajnik v Milanu. V Milanu se je mudil drž. podtajnik za pravosodje ekse. Putzolu, ki je nadziral urade ter ustanove svojega področja. V sodni palači je zbral k poročilu predstoj- nice sodnih dvorov severne Italije, da prouči z njimi vse važne probleme, ki se nanašajo na pravosodno upravo. Posetil je tudi kazalnice ter pobožševalnice v Milanu.

— Sestra Marija Klara blažena. Iz Fer- rare poročajo o sporočilu, ki je prišlo iz Rima. Po tem vatikanskem sporočilu je bila povzdignjena na čast oltarja Klelija Manetti, sestra Marija Klara, ki je bila ubita na Kitajskem leta 1900, ob uporu »boksarjev«. Njen brat je tramvajski vo- znik v Milanu, ki je pripovedoval zastop- nikom tiska, da je bila njegova sestra že od mladosti zelo pobožna. Prišla je v Rim v misijonski zavod, odkoder je bila poslana l. 1898. najprej v Francijo, nato v Bel- gijo in nazadnje na Kitajsko. Ob boksar- skem uporu, so sledili množni poboji, pri katerih je našla smrt tudi mala misi- jonarka, ki je privzela ime Marije Klare. Po skupnem procesu je bila usmrčena skupno z drugimi sestrami misijonarkami. Glave pobitih sester so bile obešene na mestnih vrati. Zgodnja leta so se porajale vesti o nekaterih njenih čudežih. Njen drugi brat frančiškan, ki je namestnik po- ročevalca pri obredni kongregaciji, je predlagal proces za proglasitev svetništva njegove sestre Klelije (Marije Klare). Pro- ces je bil te dni uspešno zaključen.

— Doživela je sto let in umrla. V kraju Medassino pri Paviji je umrla gospa Ma- rija Zerbi, mati tamošnjega nadduhovnika. Pokojnica je te dni dopolnila svoje 100. leto in je kmalu zatem umrla. Vse svoje življenje je preživela v delu in skrb. Še do zadnjega je bila neverjetno čla in zbirava, vsak dan je čitala časopise brez

DNEVNO DVOJNI SPORED! KINOMATICA

Ob 16.30 in 18.30 film iz življenja zdravni- kov med domačini Tahitskega otočja. — Ljubzenska drama v divji džungli! — Iz- brani igralci: Giachetti, Pal Javor, Otello Toso, Maria v. Tasnady

RUMENI PEKEL

Ob 14.30 napeta detektivska zgodba z lepo ANNELIESE ULIG — Smučanje, jazz!

SKRIVNOSTNA ŽENA

načelnikov. Zadnje dni pa se je je lotevala slabost, dokler ni izdihnila.

— 14. sin! Jakubu Zanniju v kraju Fal- metti pri Novari se je rodil te dni štirinaj- sti sin, ki je s svojo materjo čil in zdrav. Sosedje in drugi sovaščani prihajajo k Zannijevim, da vidi 14. sina, in mu pri- našajo lepa darila.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

KINO SLOGA — TELEFON 27-30

Predstave ob delavnikih od 16.30 dalje, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30. Odlična komedija

Prepoved postanka

V glavni vlogi: Nino Crisman, Mario Ferrari, Rubi Dalma

KINO UNION — TELEFON 22-21

Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15 uri; ob nedeljah in praznikih pa ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30. Brezmejno poštvovalnost prave lju- bezni nam pokaže film

Mater Doloresa

V glavnih vlogah: Mariella Lotti, Anneliese Uhlig, Claudio Gora i. dr.

KINO MATICA — TELEFON 22-41

Dnevno dvojni spored: Ob 16.30 in 18.30 četvorica najpri- ljubljenejših igralcev: Fosco Giachetti, Maria v. Tasnady, Pal Javor in Otello Toso v burni ljubzenski drami

Rumeni pekel

Ob 14.30 detektivsko-kriminalni film

Skrivnostna žena

Igralci: Anneliese Uhlig, Paul Klin- ger, Herbert Wilk

— Mornar rešil potapljačjo se ženo. So- fer Guido Burigotto se je vračal z avto- komor mimo kraja San Michele di Taglia- mento, ko se mu je zazdelo, da vidi v bli- zini kanala Fossetta neko žensko, ki se potaplja in ki se skuša s poslednjimi mo- čmi vzdržati na površini. Z njim se je vozil mornar Ivan Stefanato, ki se je obletel pogal v vodo in zaplaval proti 40letni Ma- galeni Trevisani iz Portegrande, ki bi ne- dvomno čez par trenutkov opesala, ki bi ne prišla pomoč. Mornar Stefanato jo je rešil na kopno, kjer je obležala v neza- vesti zaradi preostalih napov in strahu. Ko se je osvestila, je pripovedovala, da je šla po vodo v kanal, da se ji je spodranilo, da je slučajno padla na mesto, ki je glo- boko, in da je že obupala nad življenjem, ko je v poslednjem trenutku prišla rešitev.

— Papežev življenjepis. O. Cila Gremig- ni, tajnik osrednjega odbora za proslavo papeževskega srebrnega škofovskega jubile- ja, je predložil te dni papežu Piju XII. prvi izvod papeževske biografije, ki jo je izdal omenjeni odbor v počastitev papeževske proslave. V pravkar izšli knjigi so prikazana prva študijska leta sedanjega papeža, za- tem priprava za duhovniško življenje, ško- fovski posvečenje, visoka funkcija pape- ževskega državnega tajnika ter končno izvo- litev za papeža. Papež je izrazil ob iztzu svoje biografije toplo pohvalo odboru in pa vsem, ki so sodelovali pri zbiranju ter ureditvi grahiva.

— Pet sinov v trinajstih mesecih. Iz Ma- cerate poročajo: Kmetica Viktorija Gruffi iz Recanatija je rodila dne 25. decembra 1941 dvojčka. Te dni je rodila trojčke, ki so vsi zdravi. Mati je bila deležna iskrenih voščil in čestitk.

— Dvondrostna hiša se je prušila v občini Margherita pri Savoi. Hiša je bila last Converse Donata. Reševalci so poteg- nili izpod ruševin več oseb, ki so bile le- lažje poškodovane. S pomočjo psa so izko- pali starejšo žensko, katere identitete še niso ugotovili. Reševalci so zbrali dragoce- nosti, perilo, obleke in druge predmete, ki so bili vrnjeni stanovalcem. Hiša je bila zelo stara in potrebna popravila.

— Loterijska sreča. Dne 30. januarja so bile izrečane sledeče srečnosone lo- terijske številke: Bari 76, 3, 13, 66 in 17; Ca- gliari 13, 76, 64, 2 in 7; Florenca 58, 82, 65, 6 in 47; Genova 22, 78, 79, 42 in 85; Milan 29, 79, 24, 45 in 8; Neapelj 89, 78, 72, 76 in 87; Palermo 34, 76, 67, 2 in 11; Rim 8, 64, 50, 11 in 68; Turin 88, 61, 22, 44 in 59; Benetke 45, 25, 47, 48 in 13.

— Umrl je admiral Delleni. V Rimu je umrl admiral Avrelj Delleni. Pokojnik je užival v mornariških krogih zelo velik ugled in si je pridobil številne zasluge za razvoj italijanske mornarice.

— Starček utonil v 40 cm globoki vodi. V potoku Tadone pri Bergamu so našli truplo 71letnega posestnika Konstantina Marchesija. Višina potoka je bila 40 cm. Verjetno se je starček, ko se je zvečer vra-

čal domov, spodtaknil ob robu bližnje brvi in omahnil v potok. Zaradi udarca ob dno potoka se je najbrže onesvestil, tako da si ni mogel več pomagati na noge. Si- romak je utonil.

— Nesreče. V zadnjih dneh so iskali v ljubljanski bolnišnici zdravniške pomoči naslednji ponesrečenci. Alojz Kovač, 5- letni sinček delavca iz Dolin, si je pri san- kanju zlomil levo nogo. — Anton Ravnikar, 35letni mizar iz Ljubljane, se je ranil na levič. — Marija Bizjan, 65letna zasebnica iz Ljubljane, si je pri padcu zlomila le- vico. — Aleksander Miller, 7letni učenec iz Ljubljane, si je pri padcu zvil nogo v gležnje. — Ana Cotič, 54letna kuharica iz Slivnice, si je zlomila levico v zapestju. — Milan Obersnel, 21letni dijak iz Ljubljane, si je pri padcu zlomil desno nogo. — Fran- nja Prmar, 66letna delavka iz D. M. v Polju, si je zlomila desnico.

IZ LJUBLJANE

—lj Vreme se je izboljšalo. Včerajšnje izredno čudno vreme za svečnico se izraža tudi v značilni krivulji, ki jo je zarisal barometer: ta krivulja je zelo podobna ti- stim, ki jih zariše barometer ob poletni nevihti. Zračni tlak je začel davi precej naglo naraščati, vendar ne tako hitro ka- kor je včeraj popuščal. Kljub izredno mo- čnemu deževju je ostalo še sorazmerno toplo. V ponedeljek je znašala najvišja dnevna temperatura 9°. Včeraj je bilo malo hladneje: najnižja temperatura je znašala 5.2°, najvišja pa 7°. Davi je pa znašala mi- nimalna temperatura 3.2°. Ni še povsem zanesljivo, ali se bo zjasnilo, čeprav kaže na temeljito izboljšanje.

Po starih ljubljanskih stezah...

Ceste in ulice, ki so se razvile iz poljskih in vaških poti

Ljubljana, 2. februarja
Kako so na razvoj Ljubljane vplivale prastare ceste, ki so bile narejene še pred nastankom mesta, smo že povedali. Najbrž je držala pred nastankom Ljubljane cesta tudi ob vznožju Gradu na sedanjem Starem in Mešnem trgu. Raziskovalci razvoja Ljubljane ter njene najstarejše zgodovine so tudi iskali sledove in vplive rimske ceste, ki je nekod držala od vzhodnih emonskih vrat na Dolenjsko. Naj bodo izsledki kakršni koli, zanesljivo je, da so pri razvoju najstarejše Ljubljane odločale prastare ceste. Toda vpliv primestnih zvez se kaže dobro šd dandanes tudi v mlajših mestnih okrajih. Ne nameravamo pa govoriti o najnovejših mestnih ulicah, ki nastajajo še pred našimi očmi sredi polj in travnikov. Opazorim naj na pozabljene stare poti, ki so se pozneje spremenile v več ali manj pomembne ulice ter izgubile svoj značaj in pomen.

Mestni razvoj po značaju zemljišč

Ljubljana ni nastajala po načrtu. Nihče tudi ni mogel dogledati njenega razvoja niti desetletja. Le v novem času so bile dane premišljene osnove, regulacijski načrt za razvoj mesta na severni strani. V starih časih niso poznali regulacijskih načrtov. Mestu so bile dane enkrat za vselej meje z obdobjem. Zunaj obzidja blizu mesta nekaj časa sploh niso dovoljene zidati, da bi napadajoči sovražnik ne našel zavetja pri obseganju. Zato se tudi Ljubljana ni mogla tako lahko in hitro širiti. Z nekaterimi predmeti se potem ko so se življenjski pogoji mesta povsem spremenili in ko je padlo obzidje. Kjer se je pa že mest. razširilo na predmestja, se seveda ni moglo razviti po načrtu temveč je bila njegova rast odvisna od značaja zemljišč in cest ter od starih naselij. Ko so predmestja postala del mesta so vendar še ostala, kar so bila; pridobljena zemljišča niso razdelili po umnem načrtu za nadaljnji mestni razvoj, starinskih hiš in gospodarskih poslopij niso podrli hkrati in ne razširili ter zgradili poljskih poti in vaških cest. Tako se je ohranilo predmestje, je se dolgo in njegovega značaja niso mogla skriti povsem tudi prava mestna poslopja.

Blatne vasi ni več?

Včasih se je pokazalo, da smo se malo sramovali poredka mlajših mestnih okrajev. Ob preimenovanjih ulic smo odkrili, da so nekatera stara imena »grdca«. Tako je bilo odpravljeno tudi ime »Blatna vas«. Še dolgo potem, ko imena ni bilo več, je vendar ostala in včasih je bila tudi dovolj blatna. Ulica bi pa smela ohraniti svoje staro ime tudi potem, ko so jo takovali. Če ni bila več blatna, je pa ohranila vendar še precej značaja nekdanje Blatne vasi. Ostala je še vijugasta, da smo si lahko predložili, kakšna je bila nekdanja vaška cesta. Le oglejte si Valvasorjevo sliko, ki nam prikazuje Blatno vas s kmečkimi hišami ob sedanji Kolodvorski in Prečni ulici! Ob hišah so bile njive in med njivami so se razprezale le poljske steze. Ulica se v glavnem vije še prav tako, kakor se je vaška cesta v starih časih. Slika pa tudi pakazuje, da se cesta ni ustavila ob kraju sedanje kolodvoze, temveč je držala na Ljubljansko polje in dalje do posavskih vasi. Po tej cesti ali poti so okoličani prihajali v Ljubljano. Ko smo dobili železnico, je bila pot pretrgana ter je izgubila svoj nekdanji pomen. Ohranila se nam je le v Kolodvorski ulici. Toda zdaj nam na staro pot ne sme spominjati niti ime Blatne vasi, ker se tako sramujemo nekdanje vaškega značaja sedanjih mestnih okrajev. Blatna vas se je zljvala s Predmestjem — kakor so imenovali sedanjo Sv. Petra cesto — s koncem Kolodvorske ulice in po Prečni ulici. Tudi Prečna ulica ima še dandanes nespremenjeno lego, kakršno je imela v Valvasorjevih časih. — Ali je bila Blatna vas res — vas? Ali je bila tako velika, da jo smemo šteti med samostojna naselja? Raziskovalci razvoja Ljubljane dvomijo, da je bila Blatna vas samostojno naselje. Iz stare slike res ni razvidno, da bi bilo ob vijugasti poljski cesti pravo naselje. Vendar je treba upoštevati tudi staro ime, ki ni nastalo brez globljega razloga. Mapa iz l. 1825 še vedno kaže, da se je pot nadaljevala na Ljubljansko polje do posavskih vasi. Brez pomena nedvomno ni, da obljudenost ob tej cesti ni bila nič manjša kakor ob Dunajski cesti. Ob Dunajski cesti so stali tudi samostani, drugih hiš pa ni bilo več kakor v Blatni vasi.

Tudi Dalmatinova ulica stara pot

Tudi Dalmatinova ulica se je razvila iz stare poljske poti, kar se ji pa dandanes ne pozna več. Svj prvotni značaj je izgubila mnogo prej kakor Kolodvorska ulica. Povsem urejena je sicer ni, ker iz stavbene črte izstopa vegast ograjni zid, ki tako zožuje ulico nasproti trga, da ni tam niti

hadjaka. Veliko zemljišče je še slabo izkoriščeno, kjer bi bilo prostora za pravo palačo. Toda to zemljišče bo baje presekano v prihodnosti z ulico, ki bo držala od Kongresnega trga, odnosno od projektirane Južnega trga proti Prešernovi ulici ter se nadaljevala delno v prehodih do Rimskega trga. Da je bila Dalmatinova nekdanja pot, smo pozabili tudi zaradi tega, ker je ne uporabljamo več za isti namen kakor so jo prednamci. Vedeti moramo, da so po tej poti nekdanj hodili šiškarji k maši k Sv. Petru in v mesto po Kolodvorski ulici. Tudi niso se mogli izbirati med več potmi. V mesto tudi niso mogli priti kjerkoli, dokler se je kazal še vedno vpliv obzidja. Tako so se poti iz okolice združevale pred mestnimi vrati in pred mostovi. Ceste ali poti so se zlivale na sedanjem Marijinem trgu. Ljudje, ki so prihajali iz okolice k Sv. Petru, so morali napraviti ovinek: iz sedanje Dalmatinove ulice so zavili po Prečni ulici na Sv. Petra cesto.

Tudi Kravje doline ni več

Tudi ime Kravje doline se je izgubilo. Stari Ljubljančanji sicer še dobro vedo, kje je bila Kravja dolina in jo celo še vedno imenujejo s tem imenom, mlajši rod pa siliš v tem imenu le zaničljiv vzdevek, a niti ne ve, kateri mestni del se je imenoval tako. Bivša Vidovdanska cesta, ki se odcepi od Sv. Petra ceste prečno proti Taboru, opozarja nase že po tem, da ni vzporedna z n. b. eno sosedno ulico. Takoj se nam vidi primera z bližnjico. Ta cesta je nedvomno starejša od sosednih ulic, kar lahko sprevidi tudi kmalu vsak, ki ne pozna novejšega razvoja mesta. Če bi ulica nastala pozneje bi se cepila od Sv. Petra ceste pravokotno kakor druge novejšje. Najbrž je pa stara prav tako kakor Sv. Petra ce-

sta. To je ostanek stare poti, ki je držala tudi na Posavje, in sicer proti Šmartnemu in Sv. Jakobu. Kravja dolina kot naselje samo na sebi pa ni stara. Ob stari cesti se niso dolgo naselili ljudje, zato nam stara slika ne kaže značilnih kmečkih poslopij in kozolcev kakor n. pr. v Blatni vasi.

Tudi Igrška ulica...

O Igrški ulici kot stari poti smo že govorili nekoliko. Prištevati jo moramo tudi med del stare poti, ki je držala od Tržaške ceste proti župniji, to se pravi proti Sv. Petra cesti. Tako se je zlivala na sedanjem Marijinem trgu še ena pomembna pot. Predočite si podaljšano pot v ravni črti iz Igrške ulice, pa se vam bo pokazala slika nekdanje poti in njeni nadaljnji ostanki v Wolfovi ulici. Značilno se nam zdi, da so vse ulice, ki so se razvile iz nekdanjih poti v okolici stare Ljubljane, ostale še do novejšega časa vijugaste in ozke. To velja prav tako za Igrško ulico kakor Kolodvorsko. Tudi Wolfova ulica se ni povsem zravnila. Dobro se še spominjamo, da je bila še mnogo bolj tesna in vijugasta, dokler ni bila sezidana Mayerjeva hiša. Igrška ulica je bila tudi že delno razširjena ter zravnila, vendar se ni povsem izgubila starega značaja; zelo tesna je še vedno med Gregorčičevo ulico in Borštnikovim trgom. Prav tako kakor cesta Kravje doline je tudi Igrška ulica prečna: z nobeno sosedno ulico ni vzporedna.

Tako lahko čitamo tudi iz nekaterih ulic v novejših mestnih okrajih zgodovino razvoja Ljubljane, čeprav se te ulice navidez ne razlikujejo skoraj nič od drugih in četudi sicer ne bode pozornosti, ker niso posebno lepe ter nimajo dandanes kakšnega posebnega prometnega pomena.

Tablete proti tatinski žilici

Praznoverje je pomagalo okradencu, da je dobil svoj denar nazaj

V neki vasi blizu Göteborga na Švedskem, kjer so ljudje še zelo praznoverni, si je bil neki kmet prihranil 1270 kron in jih spravil v nogavico. Nekega dne mu je bil pa denar ukraden. Z denarjem je izgubil tudi nekaj nakita in drugih stvari. Zaman se je obrnil kmet na orožnike, da bi tatu izsledili. Tri tedne so orožniki poizvedovali za njim, tola vse njihovo prizadevanje je bilo zaman. Končno je iznajdljivi kmet sklenil pomagati si sam. Odpeljal se je v Göteborg, kjer je odšel v lekarno in zahteval tablete, ki naj bi jih zavžil tat, da bi oslepel.

Lekarnarju je bilo znano praznoverje kmečkega prebivalstva. Posmehljivo je pogledal kmeta in odgovoril, da ima sicer sredstva proti raznim nadlogam in boleznim, proti tatinski žilici pa ne. Proti tatovom se ni poglalo iz zemlje nobeno zelišče. Kmetič je pa trdovratno vztrajal pri svoji zahtevi, češ da zdravniška vela ni mnogo vredna, če ne pozna niti sredstva, ki bi vzelo tatovom vid. On pa dobro ve,

da se dobe take čudodelne tablete. O njih mu je pravil že stari oče. Da bi se ga odkrižal, mu je lekarnar končno dal naveden uspavalen prašek v tabletah in pripomnil lokavo, da bo najbrže to sredstvo, ki jemlje tatovom vid.

Ves vesel se je kmet vrnil domov. Tam je v krmi pravil, da ima tablete, ki vzamejo slehernemu tatuv vid, in pripomnil je, da bo že preskrbel, da bo moral zavziti varne tablete vsak vaščan. Tako se bo pokazalo, kdo mu je ukradel denar. Vest o nevarnih tabletah in njihovi uporabi proti tatovom je imela presenetljiv učinek. Ze čez nekaj ur se je zgledal pri okradenem kmetu prijeten mož, ki je ves prestrašen priznal, da ga je okradel on. Prinesel mu je nazaj denar in vse ukradene stvari, češ da se raje odpove vsemu, kakor da bi moral izgubiti vid. Kmet je brž napisal lekarnarju dolgo zahvalno pismo in mu v njem sporočil, da bo povsod priporočal njegove tablete, češ da so najboljšje sredstvo, kar jih pozna medicina.

Napoleonov kožuh

Višji narednik Karel Ullrich iz Trausteina je izročil domačemu muzeju z levo kožo podložen Napoleonov kožuh, ki ga je že dolga leta hranila rodbina sedlarja Ullricha. Stare listine in stara ustna izročila pravijo, da je nosil Napoleon ta kožuh med pohodom v Rusijo v letih 1812-13. V Napoleonovi vojski je bilo 30.000 Bavarcev. Med njimi je bil tudi prastrič sedlarja Ullricha Josef Huber, znan splošno pod imenom »Trausteinski Sepperl«. V bavarskem kirasirskem polku, ki je bilo njegovo garnizijsko mesto Innsbruck, je bilo namreč 23 njegovih soimenjakov in zato so njega bolj poznali pod domačim imenom.

Huber je služil 20 let pri vojakih. Udeležil se je mnogih bitk, končno je pa prišel v Napoleonovo telesno gardo. Na umiku iz Rusije so kozaki hoteli zajeti blagajno. Konji in vojski so popadali pod njihovimi sulicami, samo Huber je ostal nepoškodovan in branil je blagajno. S tem je obrnil nase Napoleonovo pozornost in ko se je napotil veliki vojskovodja preoblečen v kmeta v Nemčijo, je podaril Huberju svoj kožuh. Huber ga je pa nesel domov. Pozneje se ga hranili v rodbini. Tudi med velikim požarom v Trausteinu leta 1851. je ostal Napoleonov kožuh nepoškodovan. Ullrichov oče ga je rad obklesel posebno če je pritiskal hud mrz. V trausteinskem muzeju bo Napoleonov kožuh ena največjih privlačnosti.

60 letnica dunajske Poštne hranilnice

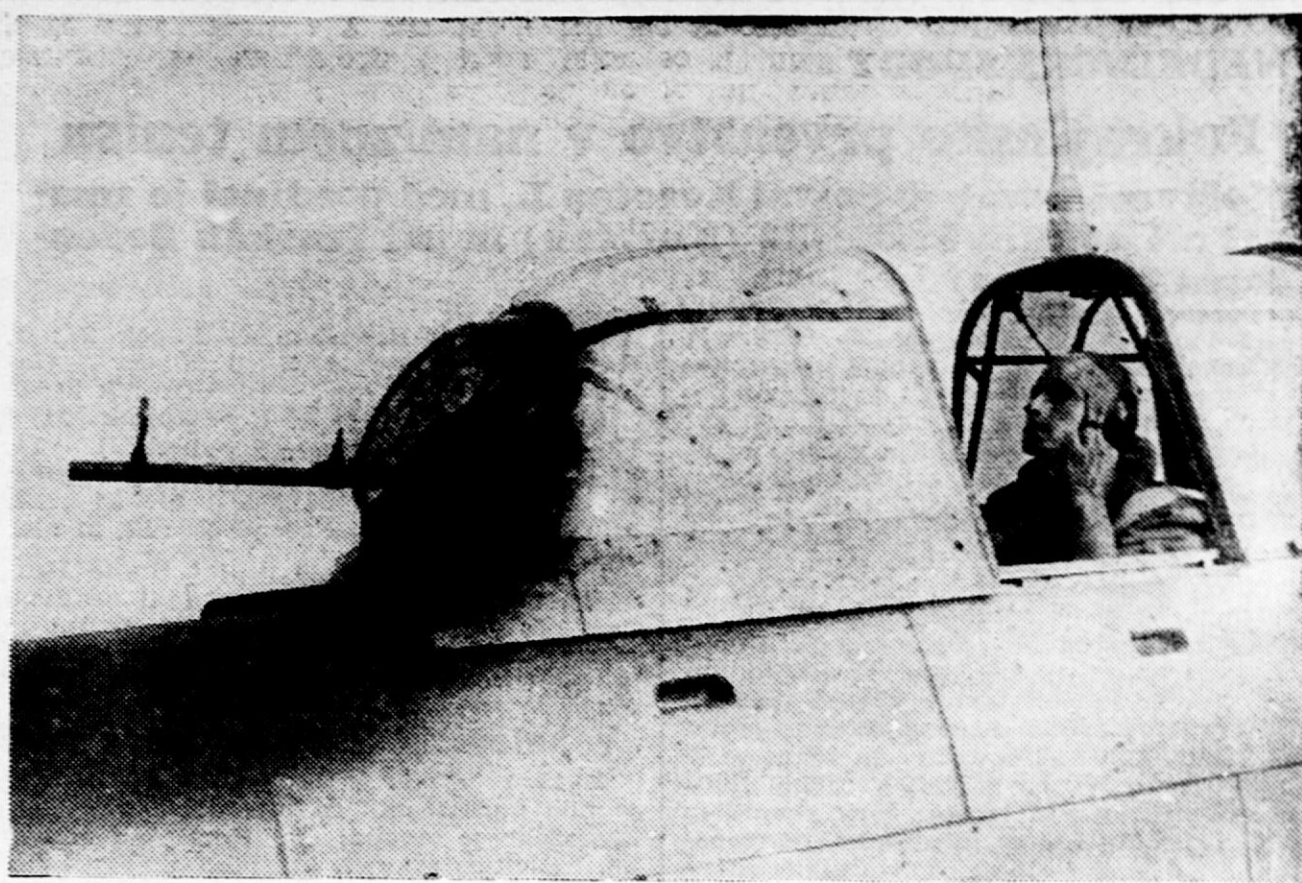
V okviru lepe svečanosti je proslavila dunajska poštna hranilnica v ponedeljek 60 letnico svojega obstoja. Povabljenih je bilo mnogo časnih gostov, med katerimi sta bila tudi poštni minister dr. Ohnesorge in državni vodja von Schirach. Ravatelj poštne hranilnice dr. Nirschl je v slavnostnem govoru v kratkem obrazil 60 letno delo tega uglednega denarnega zavoda. Spomnil se je zlasti neminljivih zaslug ustanovitelja Zavoda dr. Georga Cocha. Po njegovem govoru so si častni gostje ogledali razstavo, ki jo je priredila poštna hranilnica za svoj jubilej. Razstava prikazuje razvoj in uspehe poštne hranilniške in poštne čekovne službe.

Grozdje v jamah

Vinogradniki dobro vedo, da je najslajše tisto grozdje, ki visi najbolj pri tleh. Zato pridelujejo v Irauu najplemenitejše grozdje v jama, izkopanih nalašč v ta namen. To grozdje daje tudi najslajše kapljice.

Krupp je počastil Diesla

Znano nemško industrijsko podjetje Krupp v Essenu je povabilo častne goste k posebnemu prikazovanju filma »Diesel«. Med gosti je bila tudi vdova po slavnem izumitelju Marthi Diesel s svojimi tremi otroki. Kemični vodja Kruppovih tvernic



Pred odletom italijanskega lovca na vojno akcijo v Sredozemlju

je v pozdravnem govoru naglašal tesno povezanos med Friedrich Alfredom Kruppom in Dieslom. Dieslov motor se mora zahvaliti za svoj nastanek sodelovanju teh dveh mož s strojnimi tovarnami v Augsburgu.

Prazni hoteli v Švici

Tudi v Švici je tujski promet skoraj povsem zastal. Nazadovol je približno na 8% predvojnega stanja. Leta 1937 so imeli švicarski hoteli še 312 milijonov frankov dohodkov, lani pa samo 150 milijonov. Kaj pomeni to za gospodarsko življenje Švice, spoznamo lahko, če pomislimo, da ima Švica 7400 hotelov, v katerih je prostora za 200.000 gostov.

Volčevi raztrgali nad 100 ovac

V bližini Meride blizu portugalske meje je napadlo krdo volkov čredo ovac in jih raztrgalo nad 100. Ker so volkovi tudi drugod napadali ovce in delali veliko škodo je odredila krajevna oblast velik pogon na nje, ki se ga je udeležilo več sto pastirjev in kmetov.

62letni ženitovanjski slepar

V Prosnici blizu Moravske Ostrave živi 62letni mož, ki je zagrešil več ženitovanjskih sleparij, čeprav je že v letih, tako da bi mu človek kaj takega ne prisodil. Opeharil je več moštve željnih priletlih samice za težke tisočake. Zato se je moral zagovarjati pred sodiščem in obsojen je bil na pet mesecev težke ječe.

NI NEVARNO

— Slišal sem, da je vaš oče zbolel. Ali ni morda nalezljiva bolezen?
— Ne, niti govora. Zdravnik je rekel, da je preveč delal.

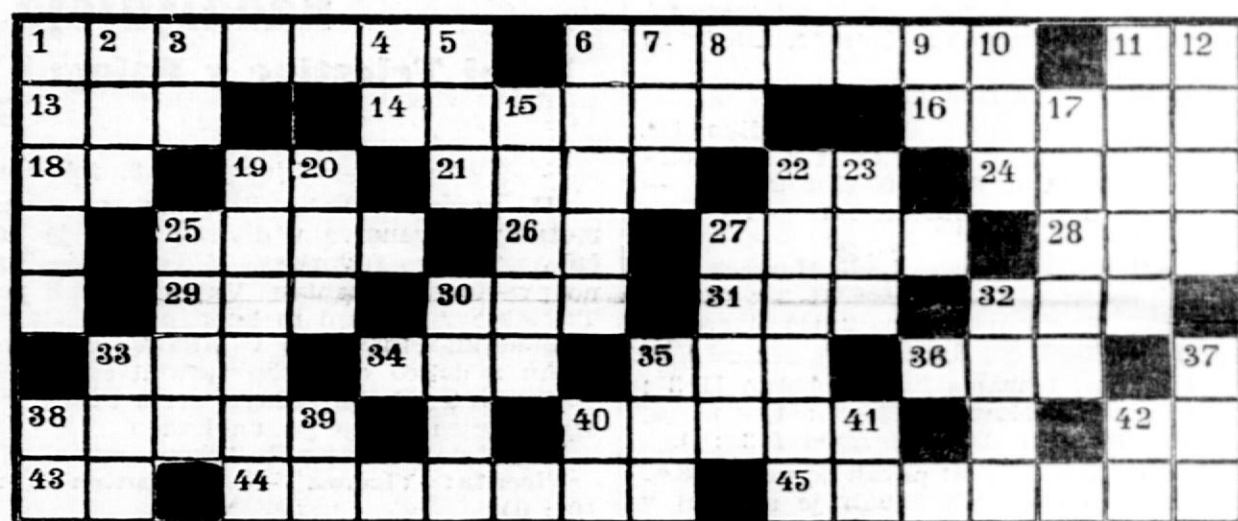
ZVEZE

— Moja teta ima zveze z najrazličnejšimi ljudmi.
— Kako to? Odkod jih pa ima?
— Telefon ima.

ČUDO

— Včeraj sem videl na glavi stoječega goloba.
— Beži no, saj to ni mogoče!
— Seveda je. Stal je na glavi Vodnikovega spomenika.

Križanka št. 28



Besede pomenijo

Vodoravno: 1. plemiški naslov, 6. ljudje, ki zagovarjajo čistočo (na primer v jeziku), 11. okrajšava za sledeči, 13. dejanje, spis, slika nage človeške postave, 14. glavno mesto azijske države (stara ime), kuncja pasma, 16. evropsko glavno mesto, 18. egipčanski sončni bog, 19. oblika pomožnega glagola, 21. planinske ptice, 22. Messina (avtom. značka), 24. ljub. mil. velikovreden, (denarno), 25. lahko izhlapevajoča brezbarvna tekočina, ki se uporablja v zdravilstvu, 27. geometrijski pojem (množ.), 28. medmet, 29. brezplačna odstopitev, talent, 34. krajevni prislov, 35. slavospev, poveljujoča pesem, 36. oblika pomožnega glagola balkanskega denarja, 34. silovita, nepremagljiva želja, 35. označba, naziv, 36. števil, 38. kuhinjska posoda, 40. živali, ki jih pri nas vidimo ukročene samo v cirkusih in zooloških vrtilih, 42. pritok Urala, 43. medmet, 44. ljubljanski mestni okraj, 45. cerkvena obsoda, prokletstvo, izobčenje.

Navpično: 1. bolgarsko pristanišče, 2. reka v Rusiji, 3. začetnici imena in priimka slovenskega pisatelja, 4. pritrilnica, 5. česka pritrilnica, 6. ples stare generacije, 7. švicarski kanton, 8. Ravenna (avtomobilska značka), 9. kazalni zaimek, 10. kratica, ki se je poslužujemo najpogostejše, 11. sinova žena, 12. prostorna, teritorialna

opredelitev, položaj, 15. ukor, posvarilo, izraz nezadovoljstva, 17. muza ljubezenske poezije, 19. smiselna skupina besed, slovniti pojem, 20. enota denarja v Skandinaviji, 22. italijansko mesto, 23. grška črka, 25. angleški minister, 27. italijansko jezero (fon), 30. pritič, uravnana tla, 32. utezna enota, 33. zabela revnih, 35. vrsta prsti, 37. enota časa, 38. veznik, 39. Verona (avtomob. značka), 40. pogosta kratica pri slovenskih krajevnih imenih, 41. veznik, 42. znamenit fizik (fon).

RESITEV KRIŽANKE št. 27.

Vodoravno: 1. evnub, 5. Alfred Nobel, 14. Olaf, 16. Aron, 17. Igor, 19. vo, 21. Mars, 23. Ag, 24. mora, 25. id, 26. Igo, 28. gama, 30. riba, 31. kot, 32. voda, 34. karamela, 37. kolo, 38. arena, 39. rokoko, 40. Karol, 41. leji, 42. Samojedi, 44. neba, 45. Ela, 46. vaga, 47. tabu, 49. nag, 50. alod, 52. au, 54. rama, 56. ri, 57. Oran, 58. Etna, 60. rovi, 62. Shakespeare, 63. renta.

Navpično: 1. ekvivalent, 2. no, 3. Ulm, 4. Haag, 6. la, 7. fra, 8. rog, 9. en, 10. Noba, 11. Ogra, 12. boa, 13. Er, 15. fra, 18. mitologija, 20. ogorela, 22. smaragd, 24. milodar, 25. kolobar, 27. odeja, 29. aroma, 30. reket, 31. koren, 33. Ani, 35. ako, 36. moj, 37. kan, 42. Saone, 43. Ibar, 46. vlak, 48. umor, 51. ara, 52. Ate, 53. Una, 55. ave, 57. oh, 58. ep, 59. ar, 61. in.

J. O. CURWOOD:

Abrahamova polja

56

ROMAN

Ko jo je videl ujeta in pomislil na vse to, ga je obšla taka slepa togota, da mu ni bilo na misli nič drugega kakor smrt. Hčerin duh je klical po maščevanju, in tako je izdajal ubil.

Da, ubil jo je na ukaz Srebrne pete! Sindas je bil silisti pokojnično dušo, ko je zaklicala ta ukaz, in Adebá takisto. S svojo lastno roko je ubil belo dekle in vrgel njeno mrtvo truplo za truplom njenega sokrivca.

Pri teh besedah je Tajaoga mahoma vzel izza pasu neko reč, zavito v kos jelenje kože, in jo pokazal ljudstvu. Najbližji so se zgrozili; vsi so spoznali Tonijetino bujno črno kito, visečo od še krvave kože, za katero jo je Tajaoga držal kvišku. Divja golobica je presunljivo zaklicala: kolikokrat je bila brodila z drobnimi rjavimi prstki po teh laseh — po laseh bele deklice, ki jo je oboževala...

Tajaoga pa je spet kakor blazen zaplesal okrog mučilnega kola. Zdjaj pa zdaj se je odtrgala od žalostne trofeje, s katero je divje mahal okoli sebe, kaplja krvi in mu oškropila obraz, dokler ni na-

zadnje v skrajni besnosti zalučil skalpa v ogenj. Plamen je šinil kvišku, krasna svetla kita je bila uničena.

Sojan Mekvun je bila maščevana in napetost čenufsaškega ljudstva utolažena.

XX

Drugi dan svoje poti je Jeems okrog polodne dospel v vas Kenistajo, ki je imela za glavarja Matuzija, to je, Rumenege medveda. V tridesetih urah je bil prehodil sedemdeset milj; enako naglo se je hotel vrniti, kajti skrb zaradi Tonijete, ki jo je bil pustil samo v trenutku, ko se je razpoloženje Senekov obračalo proti njima, mu ni dala miru. Uganka mu je bila, zakaj je moral prav on in ne kak naveden sel nesti Rumenu medvedu sporočilo, ki ni bilo kdo ve kako važno; ta misel je še povečevala njegovo skrb. Še dosti huje bi ga bilo skrbelo, ko bi bil mogel vedeti, da je nekaj ur pred njim odšel k Rumenu medvedu drug odposlanec, mladenič z imenom Pernata puščica, ki je prinesel kenistajskemu glavarju zelo pomembno vest od Tajaoge.

Komaj je prišel v vas, so mu odvzeli orožje; nato so ga odvedli naravnost k Matuziju. Ta mu je rekel, da Tajaoga še ni plačal neke količine žita, ki ga je dobil iz Kenistaja, in da ostane zaradi tega Jeems ujetnik, kar bo vsaj delna odškodnina za izgubo. Dodal je, da ga bodo, če pobegne in ga dobe, brez usmiljenja usmrtili, če bi mu pa uspelo priti v Čenufsažo, ga čaka pri Tajaogi najbrže enaka usoda. Nato so ga odvedli v neko kočjo in ga zastražili

takisto strogo, kakor bi bili stražili ujetnika, obsojenega, da umre ob mučilnem kolu.

Zbegan zaradi tega dogodka, je Jeems zaman ugibal, čemu je Tajaoga, ki je moral biti, sodeč po Matuzijevih besedah, v dogovoru z le-tem, tako zavratno postopal proti njemu. Tu je mogel biti po sredi samo nagib, ki je zadeval Tonijeto. Pojasnilo, ki mu ga je bil dal Rumeni medved, je bilo najbrže lažljivo; nemara je bil ves načrt Sindasovo, ne pa Tajaogovo delo, čeprav je imel Jeems mladega vojščaka ves čas za svojega najboljšega prijatelja v Čenufsažu.

Drugi dan ujetništva se je njegov nemir še povečal, tako da je sklenil poskusiti beg, pa najsi bi moral v Čenufsažu z glavo plačati to dejanje. Morda so njegovo razburjenost opazili, kajti tretji dan je postalo nadzorstvo nad njim še strožje; ponoči je spalo okrog kočje šest mladih vojščakov, tako razvrščenih, da se ni mogel niti ganiti, ne da bi zbudil vsaj enega izmed njih.

Četrti dan popoldne je videl, da se zbira nedaleč od kočje množica žensk in otrok; vendar se ni menil zanjo, tolikanj prevzet je bil od misli na beg in tolikanj trdno odločen v svojem rastočem nemiru, da še nocoj, pred zoro, poskusi srečo. Gosti oblaki, ki so se kopičili na nebu in obetali hudourn večer, so podpirali njegovo zaupanje v uspeh drznega podvzetja. In res je proti večeru izbruhnilo silno neurje, med tem ko se je Jeems delal kakor da spi. Okrog polnoči je tiho sedel pokonci in jel vleči na uho. Ker ni slišal robenega šuma razen plohe, ki je lila kakor iz vedra, je že hotel vstati, a v tem je

začul, da se zavesa pred vhodom v šotor počasi dviga. Nekdo je vstopil.

Ko je še čakal in pritezal sapo, ga je droban glas poklical po imenu. Iztegnil je roko in utipal drobne ude majhne deklice. Nato je zaslišal strašne besede; glas, ki jih je govoril, je bil tako pritajen, da se je skoraj utapjal v šumu dežja.

»Jaz sem, Divja golobica. Pred tremi dnevi sem pobegnila iz Čenufsaža. Prihajam ti povedat, da je Srebrna peta mrtva!«

Kmalu potem bi bili pri svetlobi bliskov lahko videli samotno postavo, ki je hitela po gozdih proti Čenufsažu; ne curki dežja ne srđiti buhi vetra niso mogli udržati njenih naglih, odločnih korakov.

Ta drzni potnik je bil Jeems. Divja golobica mu je bila v svoji nedolžnosti opisala prizor, čigar priča je bila, ter mu ponovila Tajaogove besede. Da mu je kdor koli drug povedal isto, bi se bil branil verjeti; a tako je bila strašna resnica očitna. Od gneva in groze je vztrepetal, ko je slišal, da so mu Seneke oslepili strica, tolikanj obkovanega Hepsibo; nato pa je v duhu zagledal strašni prizor, kako so ubijali ujetnika in Tonijeto, prizor, ki ga niti najbolj črna tema ni mogla zakriti njegovim očem. Divja golobica mu je tudi povedala naročilo, ki ji ga je bila zaupala Tonijeta pred svojim begom, češ, naj ga preda možu, ko se vrne; a to naročilo je veljalo za slučaj, da bi ji beg uspel, in je bilo zdaj jalovo, kajti Tonijeta je bila mrtva. Tonijeta mrtva!... Ubili so jo bili, kakor so bili ubili njenega očeta in kakor so bili ubili Katarino in Henrija. Tudi ona je bila šla za ostalimi in ga pustila samega!